Ára 10 fillér

AREGGEL

XVII. ÉVFOLYAM
49. SZÁM

FŐSZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

BUDAPEST,
1938 NOVEMBER 28

Ferencváros—Phöbus 4:4

Hungária—Kispest 3:3

IMREDY MINISZTERELNÖK és kormányának lemondását nem fogadta el a Főméltóságú Kormányzó

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este nyolc óra után került nyilvánosságra a következő *hivatalos jelentés:*

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A Kormányzó Úr Őfőméltósága vasárnap délután hat órakor kihallgatáson fogadta vitéz Imrédy Béla miniszterelnököt és közölte vele, hogy a kormány lemondását nem fogadja el.

A Kormányzó Úr Őfőméltóságának ez a döntése *gyökeresen megváltoztatta* a politikai helyzetképet! A szerdai szavazás után Imrédy Béla és kormánya *lemondott*, de lemondását az államfő *nem fogadta el* és az azóta eltelt *négy napon keresztül sorozatos kihallgatásokon fogadta a politikai és parlamenti élet vezető egyéniségeit.*

Sem ezeken a kihallgatásokon, sem pedig a párhuzamosan folytatott politikai tárgyalásokon nem sikerült olyan megoldást találni, amely lehetővé tenné, hogy azokat a sürgős reformokat, amelyekben a képviselőház túlnyomó többsége egyetért, olyan kormány valósítsa meg, amelynek élén más államférfiú állana.

A legutóbbi órákban világossá vált, hogy a parlament három nagy csoportja, a nemzeti egység pártjának megmaradt része, a kivált Sztranyavszky-csoport és a független kisgazdák között *lényeges tárgyi ellentétek nincsenek, csupán a kormány élére állítandó elnök személye körül maradt meg az ellentét.*

Miután ezt az ellentétet a lefolytatott tárgyalásokon áthidalni nem sikerült, *a Kormányzó Ur Őfőméltósága nem fogadta el Imrédy Béla és kormánya lemondását.*

Az államfői döntés természetesen

új helyzetet teremtett,

amelynek következményeit e pillanatban sem áttekinteni, sem megjósolni nem lehet. Lényeges kérdés az, *vajjon Imrédy Bélának sikerül-e a változott helyzetben mégis biztositania maga és kormánya számára a képviselőház többségét? A helyzet további alakulása ettől a döntő körülménytől függ.*

Imrédy miniszterelnök vasárnap kétszer volt kormányzói kihallgatáson

»Bizzuk a Kormányzó Urra a döntést!« — kiáltotta *Szilágyi* Lajos, a felsőház szombati ülésén és az a leikesült visszhang, amelyet ezek a szavak kiváltottak, bizonyítja, hogy a politikai válságban szemben álló pártok és felfogások között nincs különbség ebben a kérdésben, mert *a kuszált helyzet alkotmányos megoldását mindenki egyformán az államfő dolgozószobájából várja.*

Ebben a szobában vasárnap már negyedik napja folytak azok a kihallgatások, amelyeknek az a célja, hogy a *Főméltóságú Ur tiszta képet nyerjen a politikai és a kormányválság előidéző okairól és döntésével megszabja a mindenki által egyformán óhajtott mielőbbi kibontakozás irányát.* Három nap alatt

gróf Széchenyi Bertalanon és Kornis Gyulán, a felsőház és a képviselőház elnökein, valamint Imrédy Béla miniszterelnökön kivül tizenöt vezetőszerepet játszó politikus jelent meg kormányzói kihallgatáson és utánuk gróf Teleki Pál,

aki kétórás kihallgatása után csak ennyit mondott a hozzá intézett kérdésekre:

— *Szó sincs róla, nem igaz...*

Ennek ellenére *Teleki Pál kihallgatásának a politikai élet csaknem minden tényezője nagy jelentőséget tulajdonított.* Az elterjedt hírek szerint ugyanis

Teleki egy új magyar kormányzópárt megteremtésének tárgyi és személyi feltételeit lett volna hivatva tisztázni.

Tény, hogy gróf *Teleki* Pál kormányzói kihallgatása után tanácskozott az egységespárt és a pártból kivált disszidens képviselők több vezetőjével, gróf *Bethlen* Istvánnal, gróf *Károlyi* Gyulával és *Eckhardt* Tiborral.

Vasárnap délben tovább folytak a kormányzói kihallgatások

Tizenegy órakor gróf *Takách-Tolvay* József, a kormánypárt tekintélyes tagja, a frontharcosok vezetője jelent meg *félóráig* tartó kihallgatáson, utána *Jaross* Andor tárcanélküli miniszter következett, aki ugyancsak *félóra* hosszat tartózkodott a főméltóságú úr dolgozószobájában. Délben fél egy órakor

Imrédy Béla miniszterelnököt fogadta az államfő és kihallgatása háromnegyed óra hosszat tartott.

A miniszterelnök a délelőtt folyamán beható tanácskozást folytatott Keresztes-Fischer Ferenc belügyminiszterrel és a belügyminiszter a délután folyamán ismét felkereste Imrédy Bélát a miniszterelnöki palotában. Rajta kívül a déli órákban *Marton* Béla és *Kölcsey* István jelentek meg a miniszterelnöknél. Amikor délután háromnegyed ötkor *Keresztes-Fischer* Ferenc belügyminiszter felkereste a miniszterelnököt, csak rövid ideig tanácskoztak négyszemközt, mert nyomban utána megérkezett *Tasnádi Nagy* András igazságügyminiszter és *Jaross* Andor tárcanélküli miniszter, akikkel *Imrédy* Béla együttesen tanácskozott. Ennek a tanácskozásnak

Imrédy miniszterelnök újabb kormányzói kihallgatása

vetett véget. *Imrédy Béla második vasárnapi kihallgatása mindössze tiz percig tartott* és utána a miniszterelnök ismét visszatért a Szent György téri palotába, ahol *Keresztes-Fischer, Tasnádi Nagy* és *Jaross* miniszterek várakoztak reá. Néhány percig tartó beszélgetés után *úgy a miniszterelnök, mint a három miniszter különkülön autóikba szálltak és eltávoztak a miniszterelnökségről.* A miniszterelnök vasárnap este 8 óra után érkezett vissza a Szentgyörgy téri palotába, amely a most következő napokban *a legfontosabb politikai tanácskozások színhelye lesz.*

HARSÁNYI ZSOLT

Magdolna

HÁROM SZERELEM TÖRTÉNETE

A jelen évszázad
legmonumentálisabb magyar társadalmi regénye

Három kötet. Közel 1100 oldal. Ára 12 pengő

Megtekinthető minden könyvesboltban

SINGER ÉS WOLFNER IRODALMI INTÉZET R.T.

Az ellenzék éjjeli tanácskozása a Hungáriában

Az államfő döntésének a híre rendkívüli meglepetés erejével hatott a Hungáriában összegyűlt ellenzéki csoport tagjaira. *Sztranyavszky* Sándor nyomban tanácskozásra hívta az időközben már eltávozott *Bornemisza* Gézát és *Mikecz* Ödönt s ugyanakkor azt a kérést továbbította *Bethlen* István grófhoz és *Eckhardt* Tiborhoz, hogy ezen a tanácskozáson a Hungária-szállóban ők is vegyenek részt.

„Nem testvérharccal akarjuk kezdeni!“

— mondotta Jaross Andor vasárnap este a Vigadóban

Mécs László:

„Odafenn nem kérdeztük, kinek mi a vallása!“

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap este a *Székely Egyetemi és Főiskolai Hallgatók Egyesülete* és az *Erdélyi Férfiak Egyesülete* a pesti Vigadóban

felvidéki irodalmi estet

rendezett. A Vigadó valamennyi terme *zsúfolásig* megtelt, nagy tömegek szorultak a lépcsőházba és az uccára. Taps köszöntötte *Jaross* Andor felvidéki minisztert és *Szentiványi* volt szenátor megjelenését. Az estét *Csanády* György erdélyi író, a rádió rendezője vezette be.

— Mindenki áruló, aki ma egységet bont, aki köpönyeget forgat, aki új vezért keres

— mondotta. — *Nekünk van már vezérünk és az*

Horthy Miklós, Magyarország kormányzója!

A Főméltóságú Úr nevének említésére a *közönség egy emberként felkelmelkedik* helyéről és percekig ütemes

»Éljen Horthy!«

kiáltással ünnepli az államfőt. Ezután *Darvas* **János, a neves felvidéki** író verseiből adott elő. *Mécs* Lászlót hatalmas tapssal üdvözölte a közönség. Mécs kijelentette, hogy szokatlan dolgot fog cselekedni: nem verset, hanem *prózát* mond.

— Sokan azt mondják, hogy feltámadást ünnepelünk, de én jobban szeretem **a magyarság mai hangulatát** *a karácsonyhoz* hasonlítani — kezdte beszédét Mécs László. Sokat szenvedtünk húsz év alatt, de mégis, mint ahogy az Egyház a nagyheti szertartásban a megújulás szempontjából *»szerencsés bűnről«* beszél, úgy szólhatok én most bizonyos értelemben *»szerencsés Trianonról«*, mert megmutatta nekünk, mennyire szeretjük *Kassát, Kolozsvárt, Szabadkát, Nyitrát, Eperjest, Pozsonyt.*

Pozsony nevének említésekor a hallgatóság felállva követelte *Pozsonyt vissza.*

Mécs László ezután azt mondta, hogy a kisebbségek élete olyan volt, mint a tárnába temetett bányászoké. Hiába jött volna kívülről segítség, ha azok *belül* nem tartanak ki a végsőkig.

— A kisebbségi magyarság összefogódzott és

az összefogódzott kezek nem kérdezték a másik kéztől, hogy milyen vallású vagy

és nem kérdezték, hogy öreg vagy fiatal generáció vagy-e? Mi két hete jöttünk ki a beomlott bányák keserű szennyéből,

minket nem szabad kritizálni! *(Nagy taps.)*

Mirólunk le kell csókolni a tárnák szennyét, minket hozzá kell szeretni a többi magyar erőhöz!

Mécs László ezután elszavalta több versét, majd *Jaross* Andor felvidéki miniszter mondott beszédet. A felvidéki, az erdélyi, a bánáti és a megmaradt trianoni magyarság irodalmának *egységéről* beszélt először, majd így folytatta:

— Mi elhoztuk magunkkal *húsz év minden keserű tapasztalatát*, de elhoztuk az önfenntartás akaratából kitermelt erkölcsi értékeinket.

Ne féljen senki, a benesi szellemtől,

ne féljen senki a felvidéki magyarság állítólagos csehszlovákizmusától (Nagy taps és pfujozás), helyette elhoztuk magunkkal a magyar nemzet és a magyar nép szolgálatába állított *közös szellemiségünket.* Ez a közös szellemiség nem úgy jött létre, hogy összegereblyéztük minden ember politikai felfogását, nekünk nem volt szükségünk *politikai hulladékokra.*

— Nem kértünk *koalícióból és kompromisszumokból,* hanem a magunk erejéből legyőztünk és *megsemmisítettünk minden marxista és demokrata ellenállást és kialakítottuk a mi nemzeti és szociális arcvonalunkat.* Most fel akarunk olvadni a magyar élet tengerében, de ezt

nem testvérharccal akarjuk elkezdeni,

hanem *példaadásunk* erejével akarjuk kiküzdeni *a jobboldali nacionalista gondolat győzelmét.*

Hangsúlyozta, hogy *Imrédy* Béla politikáját követik és azzal fejezte be beszédét, hogy a

visszacsatolt Felvidék az akar lenni a magyarság történetében, mint Savoya volt Cavour idejében.

Befejezésül a közönség *ütemes szavalókórusának* kívánságára Mécs László felolvasta *»A bányafüttyös válasza«* című versét, amelyet egyébként röpirat formájában a karzatokról a közönség közé is szórtak. A *Himnusz* eléneklése után *Mécs* László még külön figyelmeztette a közönséget és különösen az ifjúságot, hogy a karácsonyi szeretet jegyében térjen haza és

ne szennyezze be a karácsonyi örömet rendbontással.

Kunder miniszter vasárnap látogatásokat tett Esztergomban

Esztergom, november 27.

Kunder Antal kereskedelemügyi miniszter vasárnap Esztergomba érkezett. *Radocsay* László főispánnál tett látogatása után a nemzeti egység pártja elnökének kíséretében felkereste a város vezető köreit és a választópolgárokkal megbeszélést folytatott. A miniszter előreláthatólag *december 4-én tartja meg programbeszédét.* A választás december 14-én lesz.

Tűzharc lengyel és szlovák csapatok között

Prága, november 27.

Súlyos incidensek történtek vasárnap Zdar és Javorina elfoglalása közben, amelyeket Csehszlovákia Lengyelországnak engedett át. *Lengyel és szlovák csapatok között puskaharcra került sor. Javorinánál egy lengyel tiszt elesett.*

Pappée prágai lengyel követ ma tiltakozó lépést tett a prágai külügyminisztériumban és a vizsgálat megindítását követelte.

— A román király vasárnap este átutazott Budapesten. Vasárnap este 8.30-kor *egyórás késéssel futott be az Orient-express a keleti pályaudvarra.* A nemzetközi szerelvényhez volt csatolva Károly román király szalonkocsija is. A keleti pályaudvaron az uralkodó fogadtatására *megjelent a román követség. A király fogadta a kivonult magyar rendőrdíszszakasz tisztelgését, majd kocsijában rövid beszélgetést folytatott a román követség vezetőjével.* Nyolc óra 40 perckor az Orient-express folytatta útját.

— A pécsi frontharcosok Imrédy mellett. *Pécsről* jelenti *A Reggel* tudósítója: Vasárnap a frontharcosok tüntető nagygyűlést tartottak *Imrédy* miniszterelnök politikája mellett. *Beksics* Olivér nyug. tábornok kijelentette, hogy *akik Imrédy politikáját el akarják gáncsolni, azokat a frontharcosok a szuronyroham lendületével fogják elsöpörni. Frankó* Zoltán dr., vitéz *Visy* Imre és *Kamu* János beszédei után üdvözölték a miniszterelnököt, majd a Hiszekegy dallamával ért véget a gyűlés.

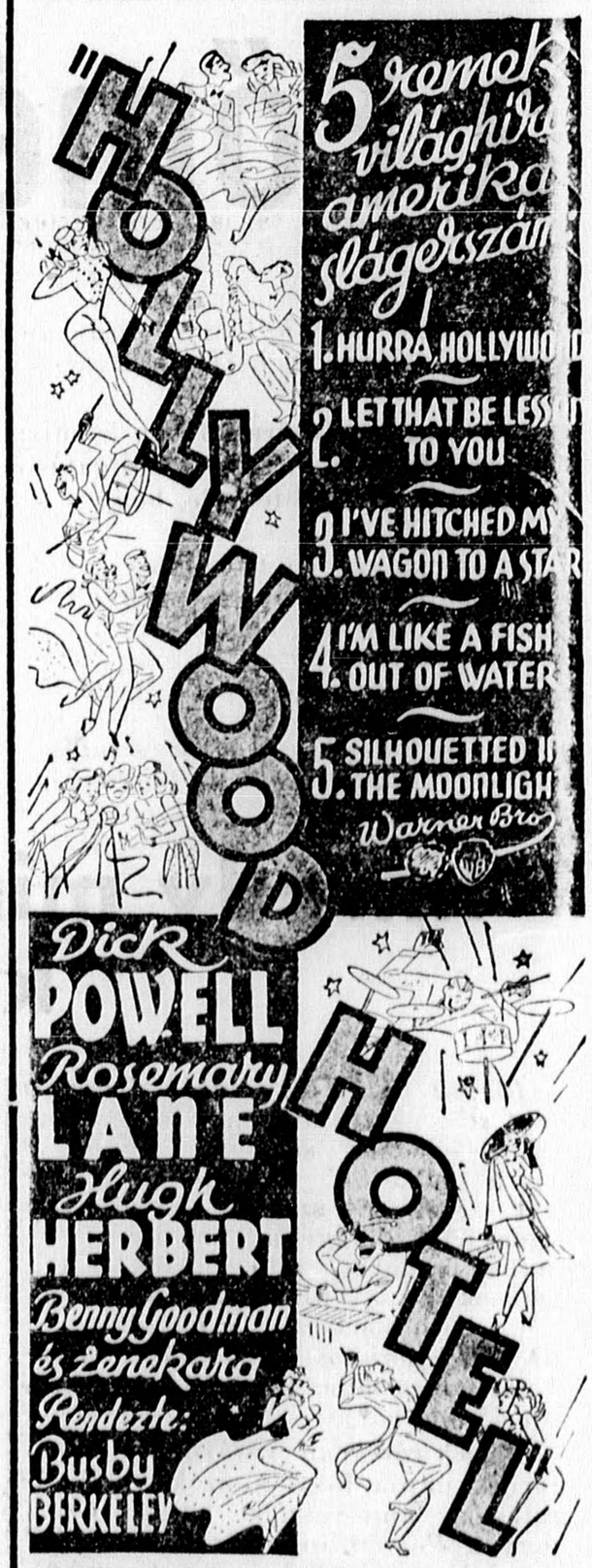

Díszelőadás ma este

3/4 10 órakor

FORUM

A beteg pápa fogadta a magyar zarándokokat és tíz percig beszélt hozzájuk

Ragaszkodott hozzá, hogy személyesen köszönje meg a magyarok fiúi hűségét!

Róma, november 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Vasárnap *örökre felejthetetlen perceket* éltek át a magyar zarándokok a Vatikán konzisztoriális termében. Kora reggel kapta a zarándoksereg az értesítést, hogy *XI. Pius pápa*, akit két nappal ezelőtt az egész világot megriasztó *súlyos rosszullét* fogott el,

különös szeretete jeléül fogadni akarja, még beteges állapotában is, a Szent István országából érkezett vándorokat.

Serédi Jusztinián bíboros hercegprímás, *Glattfelder* Gyula, *Virág* Ferenc és *Breyer* István megyéspüspökök, *Grősz* József felszentelt püspök, szombathelyi apostoli kormányzó, *Tóth* Tihamér veszprémi segédpüspök, *Bubnics* rozsnyói püspök, *Kelemen* Krizosztom pannonhalmi főapát és *Lindenberger* János prelátus, apostoli kormányzó vezetésével vonultak föl néma meghatottsággal a Vatikánba a magyarok.

Ott volt *Thierry* Heribert báró, a szentszéki magyar követség ügyvivője, *Luttor* Ferenc dr. prelátus, a szentszéki magyar követség kánonjogi tanácsosa, *Eszterházy* Móric gróf és *Huszár* Károly volt miniszterelnökök, *Kenéz* Béla volt miniszter és *Iványi* János dr. hittudományi prodékán, a Pázmány Péter Tudományegyetem kiküldöttje, a hölgyek között pedig *Eszterházy* Móric gróf, *Thierry* Heribert báró feleségei és *Bezerédj* Antónia.

Az udvartartás tagjai arra kérték a zarándokokat, hogy *a szokott hangos üdvözléstől tartózkodjanak a Szentatya egészségi állapotára való tekintettel* Déli 1-et ütött a tornyokban az óra, mikor *kinyílt a nagy szárnyas ajtó és magas hordszékén*

megjelent a térdre boruló hívők feje fölött a pápa átszellemülten halovány, szinte emberfölötti világosságot sugárzó arca.

A pápa fölemelkedett ülő helyéből, majd trónjára lépett és mintegy *tíz pereig beszélt a zarándokokhoz.* Megemlékezett az eucharisztikus világkongresszus lélekemelő sikeréről, megköszönte a magyar nemzet hűségét a Szentszékhez, majd azt mondotta: *ha a magyar zarándokok ragaszkodtak ahhoz, hogy személyesen lássák őt, úgy*

ő is ragaszkodik ahhoz, hogy személyesen köszönje meg fiúi hűségüket...

A lelkük mélyéig meghatódott zarándoksereg lehajtott feje fölött ezután elhangzott *a pápai áldás* szava: reájuk, az Egyház hű fiaira és egész Magyarországra, Mária országára...

XI. Pius visszaült a hordozható székre, de előbb magához kérette *Serédi Jusztinián bíboros hercegprímást.* Néhány kedves szót váltott Esztergom bíborosérsekével, majd szeretetreméltóan érdeklődött:

hol tartanak a prímás szerkesztésében megjelenő egyházjogi forrásmunka utolsó kötetének munkálatai?

Amikor a Szent Atya fehér alakja eltünt a zarándokok szeme elől, a hercegprímás magyar nyelven tolmácsolta előttük *XI. Pius* üdvözletét. A zarándokok ezután, könnyekkel a szemükben, elénekelték a pápai himnuszt: *»Tartsd meg Isten Szent Atyánkat...«*

A Vatikánban értesültünk arról, hogy *a pápa orvosainak tanácsa ellenére látott e vasárnapon munkához.* Délelőtt 10 órakor

magánkihallgatáson fogadta Pacelli bíboros államtitkárt,

majd *Pizzarro* bíborost és *Serafini* márkit, a Vatikánváros kormányzóját és Cambrai érsekét.

Haar Pál, a világhírű Áldor
léleklátó-pszichografológus
a Wien szállóban.
Telefon: 136-516. József körút 16

Részeg emberek bezúzták vasárnap délután a Dunapark-kávéház kirakatablakait

Többen megsebesültek

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután *zajongó csoport állt meg a zsúfolt Dunapark kávéház Dunára nyíló hatalmas ablakai előtt.* A szemmel láthatóan illuminált állapotban lévő emberek egy ideig szótlanul nézelődtek a kivilágított kávéház előtt, azután az

egyik ember zsebébe nyúlt, követ vett elő és belevágta a hatalmas ablakba,

amely robbanásszerű zajjal tört összse. A vendégek rémülten ugráltak fel, a nők sikoltoztak,

a szétrepülő üvegszilánkoktól több vendég megsebesült.

A következő pillanatokban egymásután zúzták be a kávéház összes ablakait.

A pincérek és a vendégek egy része kirohant a kávéház ajtaján. Amikor a támadók ezt látták, *elfutottak, de a pincérek a menekülők után vetették magukat és sikerült is egy tántorogva és bizonytalanul futó férfit elfogniok.* Átadták a rendőrnek, aki telefonált a főkapitányságra, de *a riadóautón kivonuló rendőrök már senkit nem találtak a kávéház környékén,* csak azt a tömeget, amely a szétzúzott ablakokat nézegette.

Az elfogott férfit, *Varga* Tamást, beszállították a főkapitányságra. A rendőrség előbb azt hitte, hogy *az utóbbi napokban már szokásossá vált tüntetések egyikéről van szó, de hamarosan kiderült, hogy*

ez esetben ezt nem lehet kétségtelenül tényként megállapitani.

Varga Tamást azonnal kihallgatták. Zavaros válaszokat adott, mire előhívták a rendőrorvost, aki megállapította, hogy *az elfogott romboló*

részeg.

Akadozó, csukló hangon mesélte el, hogy *Újpesten mulatott és gyalog indult befelé a városba.* Néhány váciúti kocsmába is betért és a Lehel ucca sarkán néhány emberrel találkozott. Az egyik megkérdezte, hogy *munka nélkül van-e?*

— *De munka nélkül ám* — felelte vidáman Varga, mire hívták, hogy menjen velük, *mindjárt lesz munkája.* A detektívek megkérdezték, hogy látott-e ezeken az embereken *valami uniformist, vagy nyilaskeresztes jelvényt?* Varga azt felelte, hogy *semmi ilyesmit nem látott, a rombolók egyszerű munkásemberek voltak, mint ő.*

Amikor a kávéház elé értek, *követ nyomtak az ő kezébe is, a többiek is követ vettek elő, beverték a kávéház ablakait,* azután a vezetőjük kiadta a jelszót, hogy *most aztán*

fusson mindenki, amerre lát.

A rendőrség megindította a nyomozást, hogy megállapítsa, *miért és kik törték be a kis dunaparti kávéház ablakait.*

TÖRLEY
RÉSERVÉ AMÉRICAIN

brida teljesítményű
A L 5-ös végerősítő pentodával, sávszélesség, szelektivitás és fiziologiai hangerő-szabályozással működik a 88-as típusú ORION RÁDIÓ, tehát hatalmas torzitatlan hangerővel, teljes biztossággal hozza az 5 világrész minden számottevő adóállomását.

ORION rádió
KAPHATÓ MINDEN ORION RÁDIÓKERESKEDŐNÉL

Katonai megszállás alatt a francia vasutak!

Daladier a legvégső eszközöktől sem riad vissza

Párizs, november 27.

A Daladier-kormány olyan erélyjel töri le a sztrájkmozgalmat, amilyenre Franciaországban eddig nem volt példa. Ugylátszik, hogy a miniszterelnök

a legvégső eszköztől sem riad vissza a szerdára hirdetett általános sztrájk megakadályozására.

Vasárnap Franciaország csaknem egész vasúthálózatát katonailag lefoglalták. Az intézkedés most már azt is jelenti, hogy *mintegy 400.000 vasutas tartozik engedelmeskedni a katonai törvénynek.* Ha megtagadják az engedelmességet,

katonai törvényszék ítélkezik felettük.

Hasonló intézkedést várnak a *posta*

Cseléjzeto
fogyasztás —
jobb világitás
TUNGSRAM
KRYPTON

MOZIK

Corso: Varjú a toronyórán ½6, ½8, ½10.

Forum: Este ¼6 és ½8-kor Első tavasz. Este ¾10-kor Díszbemutató: Hollywood Hotel

Uránia: Észak felé! (A Felvidék visszatérésének történelmi filmje) ½4, ½6, ½8 és ½10.

Belvárosi Bár
Eskü út 5. Vezető: Medgyessy Mária. Zene: Szabó Testvérek.

Rozsadomb Kafé-Restaurant (Keleti Károly ucca 9.)
Tánc, zene, vacsora!

Victoria Söröző
V., Berlini tér 5
Minden este Tóth Böske énekel. Lakatos Tóni és Misi muzsikál

Lánchíd-penzió
II., Paja ucca 11 a, a Lánchíd budai oldalán. Csendes úri magánház. Központi fűtés. Folyó hideg-melegvíz.

Gundel
GELLÉRT LIGET

Holub Söröző
Kossuth Lajos ucca 12

Góbé
buffet konyhája italai elismerten jók, olcsók
Rákóczi út 41

MAJESTIC
luxuspenzió, Svábhegyen, a Fogas-megállónál, ündéri kilátással, fejedelmi fürdőszobás lakosztályokkal és ellátással, legnagyobb komforttal
az ÜDÜLÖK KIRÁLYA. Nászutasok paradicsoma. Telefon: 16-54-16

Influenza után Rózsadombi Gyógyintézet
diétás, klimatikus szanatórium
II., Alsótörökvész út 4. Tel. 152-998. 11-es autobusz megálló.
Penziós pausál-ellátás.

Kevés pénzért örökértékű ajándékokat talál
állandóan kivilágított kirakataimban!!
TILLEMANN SEBESTYÉN
V., VILMOS CSÁSZÁR ÚT 12.
Telefon: 180-616

JÁRMAY-VILLA-PENZIÓ
a 470 m magas SZÉCHENYI hegyen, egész évben nyitva. Központi fűtés! Rege ucca 1. Telefon 165-101.

Géperőre berendezett javítóműhely — Karbantartások — Írógép-kellékek
KOVÁCS ALADÁR IRÓGÉPVÁLLALATA
Budapest, VII, Nagyatádi Szabó u. 46. T. 142-861
Írógépek olcsó beszerzési helye

Svábhegy Mirabell KARTHAUZI ÚT 6. (fogas mellett) fürdőszobás, délifekvésű terraszos szobák, 100%-os komfort, közp. fűtés. Olcsó árak. Telefon: 165-513 és 165-405

Tokaji a borok királya, Fuchs-tokaji a koronája
Lerakat
TOKAJI MINTAPINCE
Telefon: 181-274. FUCHS LÁSZLÓ
Budapest, V., Nádor ucca 5.

Igyunk Rajna tokajit
Teréz körút 1/c.

IZÉ Európa legjobb rejtvényújsága Minden pénteken

ING SPECIALISTA Schwarcz úridivat V. Szent István körút 8

SIDOL
fém- és ablaktisztítószer.

HOTEL RIO
a város szívében, VII., Kürt ucca 6. Pátria Kávéház mögött. Kényelem, nyugalom, olcsó ár. Budapest legmodernebb családi szállodája, épült 1938-ban. Központi fűtés, meleg folyó víz, lift, garázs

60 évre szállította le az OTI közgyűlése az öregségi biztosítás korhatárát

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap közgyűlést tartott az *Országos Társadalombiztosító Intézet. A tárgysorozat*

233 pontból állott.

Vitéz Huszár Aladár elnök a Felvidék visszacsatolásának nagy nemzeti eseményéről beszélt, majd arról, hogy az anyaországnak szociális berendezkedés tekintetében *nem kell szégyenkeznie.*

— Minden magyart *a legnagyobb szeretetnek* kell összekötnie, mert *csak a szeretet épít. A gyűlölet rombol!*

Köszöntötte *Lengyel Ervin doktort, az új vezérigazgatót* és búcsúztatta *Horváth* Istvánt, a volt vezérigazgatót, aki az intezet alelnöke lett. Ezután az új vezérigazgató mondott bemutatkozó beszédet. Bejelentette, hogy *az OTI tízezer pengőt adományozott a »Magyar a magyarért« akcióra és*

több felvidéki városban bérházakat épít.

Kijelentette, hogy az *önkormányzati rendszer híve.* Beszámolt a biztosítottak létszámának állandó emelkedéséről: ez a létszám *901 000-re emelkedett! Szükséges tehát az alkalmazottak létszámának szaporítása is. Azt mondta: megköveteli az előzékenységet, a szolgálatkészséget és azt, hogy*

az ügyviteli munkaerők a köznapi politikától tartsák távol magukat.

Amíg Ön alszik

a Darmol dolgozik. Nyugodt alvását nem zavarja, mégis meghozza reggelre az enyhe és fájdalmatlan kiürülést. Kellemes hashajtó: DARMOL

Megemlékezett *az intézeti orvosok munkásságáról,* majd arról, hogy 1929 óta a tartalékalapból az intézet *127 millió pengőt* helyezett el vagyontárgyakban. *Lillin* József felszólalásában azt mondta: reményli, hogy a jövő évi közgyűlésen *már a felvidéki munkaadók és munkavállalók is itt lesznek. Keleti* Kornél dr. és *Peyer* Károly is megemlékezett a Felvidékről, majd *Peyer határozati javaslatot terjesztett elő arról, hogy*

az öregségi korhatárt 65 évről 60 évre szállítsák le.

Követelte a határozati javaslatban *az önkormányzat jogkörének, a szolgáltatások régi mértékének visszaállítását, az állami hozzájárulás kiutalását* és az alapjáradék fölemelését 10 pengőről 20 pengőre. *Papp* József azt mondta, hogy sérelmeit és panaszait más helyen fogja szóvá tenni, *Lillin* József pedig a Munkavállalók Nemzeti Blokkjának nevében határozati javaslatot terjesztett elő, amelyben *a biztosítási kötelezettség kiterjesztését,* a napközi üdültetés továbbfejlesztését, *a szabad orvosválasztást* és több újítást követelt. *Farkas* Elek, *Reiszmann* Dezső és *Rohaj* János felszólalása után

az összes határozati javaslatokat elfogadta a közgyűlés,

majd végigtárgyalta a tárgysorozat további pontjait.

„Biztosan otthon leszel holnap?" — kérdezte barátnőjét Szirmay Mária és fél óra mulva felakasztotta magát

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délben egy budai lakásban beszélgettünk *Gyarmathy* Istvánnéval:

ő látta utoljára élve Szirmay Máriát, a nyugalmazott zemplénvármegyei főügyész, Szirmay István dr. leányát,

aki tegnap délután felakasztotta magát a fürdőszobaablak kilincsére. A szép *Szirmay Mária* évek óta magányosan élt a fővárosban: a belügyminisztérium tisztviselőnője volt. *Gyarmathy* Istvánné szombaton délelőtt telefónon kereste a hivatalában, mert *meg akart vele beszélni egy vasárnapi kirándulást,* de azt a választ kapta, hogy *Szirmay Mária gyengélkedik* és nem ment be a miniszteriumba. Nyomban barátnője böszörményiúti lakására sietett, ahol *Szirmay Máriát ágyban találta.* Sokáig faggatta, hogy mi baja. A szép úrilány végre bevallotta, hogy *előző este nagyon elkeseredett állapotban volt és*

túlságosan erős adag altatóport vett be. Meg akart halni...

A szervezete azonban annyira hozzászokott ezekhez a kábítószerekhez, hogy *múló rosszulléten kívül* más baja nem történt.

— Kétségbe voltam esve... *de most már minden rendben van!* — mondta Gyarmathynénak. — Meggondoltam magam és ha holnapra jobban leszek, *elmegyek hozzád. Otthon leszel?*

Azután mosolyogva mutatta *a csomagot és a levelet, amelyet az édesanyja küldött neki Sátoraljaújhelyről.*

— Mama még mindig azt hiszi, hogy gyerek vagyok! Szigorúan rámparancsol, hogy *vigyázzak magamra, korán feküdjek le és öltözzem melegen.* De mondd csak:

biztosan otthon leszel te holnap?

Mikor Gyarmathyné megnyugtatta, hogy egész vasárnap délelőtt otthon lesz, *filmekről beszélgettek. Azután a lakásról, amelyet most rendezett be Szirmay Mária.*

— *Érdemes volna egy kicsit végre társaságba is járni* — mondta a leány elgondolkozva.

Ezután elbúcsúztak és Gyarmathyné elment.

— Ott maradtam volna mellette, — — mondja most megrendülten *A Reggel* tudósítójának — de

olyan jókedvű volt.

Nem vettem komolyan az altatót sem. Annyit beszélt arról, hogy öngyilkos lesz, nem bírja az életet... *Egészen megszoktam.*

Szirmay Mária délben két órakor maradt egyedül. A rendőrorvos szerint az öngyilkosságot félháromkor követhette el.

és más fontos üzemek biztosítására. Lehet, hogy *a párizsi autobuszokat és a földalatti villamos kocsijait is katonai járőrök fogják kísérni.* A köztisztviselőket megfenyegették, hogy

azonnali hatállyal elbocsátják őket,

ha sztrájkba lépnek. A Farman-repülőgépgyár 2800 munkását szombat este *azonnali hatállyal elbocsátották,* mert vonakodtak túlórázni.

Vasárnap este

Daladier rádión kiáltványt intézett a francia néphez.

Az éjszaka folyamán *De Mortie* közmunkaügyi miniszter is rádióbeszédet mond, amelyben *felszólítja a vasutasokat, hogy ne engedelmeskedjenek a szakszervezetek sztrájkparancsának.*

Vasárnap egyébként *Perpignanban tüntetés volt* a szükségrendeletek ellen. A rendőrök és a tüntetők összeütköztek: *mindkét részről több sebesülés történt.*

A büntetőbíróság a *Renault*-gyárban történt összeütközések miatt letartóztatott tüntetőket

15 naptól két hónapig terjedő elzárásra és 20—50 frank pénzbírságra ítélte.

Valenciennes vidékén két vagy három üzem maradt még megszállva. Remélik, hogy ezeket az üzemeket a legrövidebb időn belül szintén sikerül kiüríteni.

— **A vasárnap rendőri krónikája.** A *Hungária* körút és a *Kőbányai* út sarkán összeütközött *Bauer* Vilmos AI 287. rendszámú autója *Szór* János AB 009. rendszámú kocsijával. A kocsik összetörtek és a Szór kocsijában ülő *Sirák József súlyosan megsebesült.* — A *Horthy Miklós úton* összeverekedtek *Molnár* Lajos és *Varga* Győző munkások. *Varga* életveszélyesen megsebesítette *Molnárt.*

— **Magára borított egy hordó alvasztott cukrot.** *Ácsról* jelenti *A Reggel* tudósítója: Súlyos szerencsétlenség történt az este az *ácsi* cukorgyárban. *Bódics* László munkás egy forró cukorral telt hordót szállított a hűtőbe, de ahogy az udvarra ki akart menni, *a küszöbön megbotlott s a forró cukor ráömölött. Harmadfokú égési sebekkel* beszállították a győri Szent Imre **kórházba.**

Aranyozott francia barokk szalón
brokát, bársony és gobelin bevonattal, eladó
Bodonyi kárpitosnál, VIII., Üllői út 12. szám.

Villamos Mercedes írógép
20—25 átütésre, majdnem új, potom áron eladó.
GOLDBERGER írógépvállalatnál
VI., JÓKAI UCCA 11. Telefon: 128-168.

— Kitűnően sikerül a sütés, ízletesek, finomak az ételek. Ez a véleménye a villannyal való főzésről azoknak a háziasszonyoknak, akiknek villanytűzhelyük van. A villamos háztartási készülékek és a villanytűzhely működését, kezelését gyakorlati főzőelőadásokon díjtalanul mutatják be Honvéd u. 22. alatt hétfőn, csütörtökön, pénteken d. e. ½10-kor, d. u. 5 órai kezdettel szerdán. Program: almáslepény, foszlóskalács, levelestészta, gesztenyetorta, hal-, húsételek készítése.

Mecenzéf Magyarországhoz való csatolását kéri Hitler kancellártól

Kassa, november 27.

A Kassai Ujság irja: Több izben beszámoltunk már arról, hogy Alsómecenzéf, Felsőmecenzéf és Stósz községek lakossága mozgalmat indított a Magyarországhoz való visszacsatolás érdekében. A Szlovákiában maradt három község, amelynek lakossága nagyobbára németajkú, előbb több tiltakozó gyűlést tartott, majd

Kassán a német konzulátus útján követelte a Magyarországhoz való visszacsatolást.

A tiltakozó gyűlésen emlékiratot irtak alá, amelyben utalnak arra, hogy a jelenlegi helyzetben évszázados iparukat pusztulás veszedelme, a lakosságot pedig éhinség fenyegeti, ha visszaszakítják őket az anyaországhoz. Völgykatlan zárja el őket a külvilágtól és Szlovákia egyéb részeivel csak a stószi hegyeken át érintkezhetnek. Télvíz idején még kocsival sem tudnak átkelni a hegyeken. Mecenzéf németnyelvű, de magyarérzésű lakossága most döntő lépéshez folyamodott.

Háromtagú bizottságot küld ki Hitler birodalmi kancellárhoz és őt kérik fel, támogassa követelésüket.

A bizottság már el is utazott Berchtesgadenbe, ahol valószínűleg fogadja őket Hitler vezér és kancellár.

A kárpátorosz kérdés megoldása nélkül nem lehet szavatolni a cseh határokat!

Varsó, november 27.

A lengyel csapatok vasárnap délelőtt *bevonultak a Szlovákia által Lengyelországnak átengedett területre. Ez a terület: a Jaworzinka-völgy, Bialacrawa község és a két kisebb falu: Sucha Hora és Glodokka.*

A lengyel sajtó vasárnapi lapjai továbbra is foglalkoznak a kárpátorosz eseményekkel. A sajtóban kifejezésre jut, hogy

a csehszlovák állam új határainak szavatolása mindaddig lehetetlen, amíg a cseh uralom alatt maradt Kárpátoroszország kérdését véglegesen nem rendezték.

Tiso és Volosin barátságukról biztosítják Németországot

Huszt, november 27.

(A Magyar Távirati Iroda jelentése.) Hoffmann, a prágai német követség tanácsosa, aki tanulmányúton van Kárpát-Ukrajnában, *díszebédet adott Huszt vezetőszemélyeinek tiszteletére.* Az ebéden résztvett *Volosin* miniszterelnök, aki beszédet is mondott. Kijelentette, hogy

a kárpátalji Oroszország számit Németország együttműködésére, Kárpát-Ukrajna nyugodt feltámadásának érdekében.

Beszédét a következő szavakkal fejezte be: *»Isten éltesse a német népet és vezérét!«*

Hoffmann meghatott szavakkal köszönte meg a meleg fogadtatást és hangsúlyozta, hogy *kevés országban talált olyan őszinte barátságot, mint itt, ami lehetővé tette számára, hogy ilyen rövid idő alatt megismerje az országot és szükségleteit.* Hozzátette, hogy tapasztalatairól részletes beszámolót készít a németbirodalom illetékes körei számára. Ezzel fejezte be szavait:

»Éljen a cseh köztársaság és éljen a kárpátalji Ukrajna«.

Az étterem az ukrán nemzeti színekkel: kékkel és sárgával volt díszítve, amelyekből óriási horogkereszt emelkedett ki.

Pozsony, november 27.

(A Német Távirati Iroda jelentése.) Tiso szlovák miniszterelnök fogadta *Karmasin* államtitkárt, a szlovákiai német népcsoport vezetőjét és a német párt kerületi vezetőit. *Karmasin* a német népcsoport nevében kijelentette, hogy

a németség őszintén együttműködik a szlovákokkal.

Mindent meg kell azonban tenni azoknak a hibaforrásoknak kiküszöbölésére, amelyek a legutóbbi 20 évben megmérgezték a politikai élet levegőjét *Tiso* miniszterelnök köszönetet mondott a német népcsoportnak együttműködéséért és többek közt így szólt:

— *A szlovákok azt kívánják, hogy a lehető legnagyobb összhangban működhessenek együtt a németekkel.*

A szlovák kormány az állam átalakítása során el akar kerülni minden kemény intézkedést

és kéri a német népcsoport vezetőségét, hogy őszinte kívánságai és indítványai előterjesztésével legyen segítségére ebben a törekvésében

Szlovákia valamennyi német testvére számára biztosítja azt a jogot, hogy teljesen szabadon tanúságot tehet népi hovatartozása mellett.

A kormány biztosítja a németségnek azt a jogát, hogy nemzeti szocialista alapon felépült népszervezetben tömörülhessen és szabadon használhassa mindazokat a jelvényeket és jelképeket, amelyek a német néphez és világnézethez való tartozását jelzik. Semmiféle hivataios szervnek, sem pedig magánszemélynek nem szabad a németséget meggátolnia abban, hogy tanúságot tegyen népi mivolta értékei mellett.

A német államtitkárságot már a közeli hónapokban átalakitják tanácsadó központtá,

amely a német népcsoport önálló életének szempontjából fontos feladatokkal foglalkozik. A kormány továbbá azt is tervbe vette, hogy *a túlnyomóan német lakosságú területeken csak német tisztviselőket alkalmaz.*

Lengyelország megóvja jogait, de testvéri jobbját nem vonja vissza Szlovákiától

Varsó, november 27.

(A Magyar Távirati Iroda jelentése.) A lengyel sajtó a szlovák területen történt incidensekkel kapcsolatban sajnálkozva állapítja meg, hogy *a lengyel kiküldöttek elleni támadás szervezett jellegű volt.* A sajtó kiemeli, hogy a támadás annál inkább sajnálatos, mert

a lengyel nemzet kezdettől fogva támogatta a szlovák nép nemzeti törekvéseit

és mérséklettel, valamint rokonszenvvel kísérte erőfeszítéseiket. A lengyel sajtó magatartása nyugodt és azt a reményét fejezi ki, hogy *az incidensek nem fogják útját állni a lengyel-szlovák viszony további jóirányú fejlődésének, mert*

a szlovákoknak meg kell érteniök, merre felé irányul nemzeti érdekük.

A kormánypárti *Dobry Wieczor* a kérdéssel kapcsolatban a következőket írja: *Rendkívül sajnálatos dolog, hogy a szlovákok nem tudtak ellentállni a lengyelellenes propagandának, amely őket meg akarja fosztani barátságunktól és függetlenségüket is veszélyezteti.* A lengyel kormány a kihívás ellenére mérsékeltebb magatartást tanusított és nem támasztott új követeléseket; mindezt azért tette, mert a lengyel közvélemény még mindig reméli, hogy a szlovákok megértik, hogy

olyan cselszövésnek estek áldozatul, amely inkább ellenük irányul, mintsem Lengyelország ellen.

A mérsékelt ellenzéki *Kurjer Warszawski* kifejti, hogy a lengyel állam hivatalos képviselői elleni támadás, amely őket a nemzetközi szerződések értelmében folytatott tevékenységük közben érte, csaknem *előzmény nélkül áll az új történelemben.* A lap úgy véli, hogy ennek ellenére,

bármennyire jogos is lenne, az incidens nem fogja Lengyelországot erélyes ellenrendszabályokra késztetni.

Lengyelország meg akarja védeni jogait és a lengyel állam érdekeit, *de nem fogja visszavonni testvéri jobbját Szlovákiától.*

Lengyel beszámoló a szovjettel folytatott diplomáciai tárgyalásokról

Varsó, november 27.

(A Lengyel Távirati Iroda jelentése.) Hivatalosan közlik: Azok a sorozatos megbeszélések, amelyek *Litvinov* szovjetorosz külügyi népbiztos

Karácsonyi

ÁRLESZÁLLITÁSUNKKAL KAPCSOLATOS **NAGYON ELŐNYÖS** BESZERZÉSI LEHETŐSÉGET **MÁR MOST** HASZNÁLJA KI, MERT

NŐI ÉS FÉRFISZÖVETEK, SELYEM, MŰSELYEM ÉS MOSÓANYAGOK

TÉNYLEGES ÉRTÉKÜKNÉL JÓVAL ALACSONYABB ÁRAKON KERÜLNEK ELADÁSRA.

LÁSZLÓ ÉS FEKETE

IV., PETŐFI SÁNDOR UCCA 14-16. Karácsonyi mintagyüjteményünket vidékre készséggel küldjük

és *Grzybowski* moszkvai lengyel nagykövet között legutóbb folytak, a következő tények megállapítására vezettek:

1. Valamennyi fennálló lengyel-szovjetorosz egyezmény, beleértve az 1932 július 25-i megnem támadási szerződést is, teljes egészükben továbbra is alapja a lengyel-szovjetorosz viszonynak. Az öt esztendőre kötött meg nem támadási egyezmény, amelyet 1934 május 5-én újabb időszakra, 1945 december 31-éig meghosszabbítottak, elég széles alapot nyujt a két állam közötti békés kapcsolatok érinthetetlenségének biztosítására.

2. A két kormány szívesen látja kölcsönös kereskedelmi forgalmuk növelését.

3. A két kormány egyetértően szükségesnek tartja azoknak az időszerű kérdéseknek pozitiv megoldását, amelyek a szerződéses viszonyból folynak és különösen azokét a kérdésekét, amelyek a legutóbbi határincidensekkel kapcsolatban függőben és felszámolás alatt vannak.

*

A Lengyel Távirati Irodát felhatalmazták, hogy az itt közölt közleményhez a következő magyarázatot fűzze:

A tanácskozások, amelyeket legutóbb Litvinov külügyi népbiztos Grzybowski moszkvai lengyel nagykövettel folytatott és a sajtóközlemény, amelyet e tanácskozások végén kiadtak, *a két kormány állandó és megváltozhatatlan (invariable) olyirányú akaratának kifejezése, hogy kölcsönös viszonyukat a fennálló kétoldali egyezmények alapján, ezeknek az egyezményeknek lojális végrehajtása útján rendezzék. Ez a kölcsönös törekvés elégséges biztosítékot látszik teremteni a lengyel-szovjetorosz szomszédi viszony állandósítására.*

SZÍNHÁZ UTÁN: METROPOLE TÉLIKERT ÉS SOROZÓ

Pesti kis notesz

1.

A bűn és az ártatlanság, a gyengeség és a hit, a sötét szenvedélyek és a szférikus tisztaság magasztos drámáját, Wagner »Lohengrin«-jét *új betanulás*-ban hallgattuk az este Operaházunkban. *Ferencsik* János, az ifjú karmester, nemes becsvággyal, finom muzikalitásának egész gazdagságával szólaltatta meg a partitúra pompáját. Még ha nem is értünk egyet minden tempóvételével, őszinte elragadtatással hallgatjuk eszményi szépségben szólaló zenekarát és köszönjük neki a meseszerűségnek azt a varázsát, amely színpadról és zenekarból felénk árad. A Schelde-parti kép ködös ezüst derengése, titokzatos tónusa éppen olyan sikerült, mint az antwerpeni vár égre törő komor monumentalitása. Ezért *Fülöp* Zoltáné az érdem, míg a rendezés mozgalmassága, a tömeghatások drámai fokozása *Oláh* Gusztáv ízlését dícséri. (Kár, hogy a fényszórókkal túlpazarul bánik!) *Osváth* Júlia Branbanti Elza szerepében Wagner eszményi hősnőjét elevenítette meg, sugárzó szőkeségének, szűzies finomságának, éterikus átszellemültségének egész költőiségében. *Jámbor* szép hangja és stílustudása meglepően gazdagodott. Az ő Henrik királya a legkiválóbb Wagner-alakítások közé tartozik. *Losonczy* démonikus Telramundja sokat gyarapodott drámaiságban és meggyőző erőben. *Tutsek* Piroska hátborzongatóan félelmetes, fúriaszenvedélyű Ortrudja és *Hámory* nemesen zengő királyi hirdetője Wagner remekművéhez méltó. *Závodszky* Zoltán szépmegjelenésű Lohengrinje kiegyensúlyozott, komoly operaszínpadi alakítás.

*

Asszonyok vására néven nyitották meg Londonban az Olympia Palace-ban a nők tündérvilágát. Van itt minden, ami egy nő álma, ékszer, szőrme, szépészeti csodák stb. Külön kozmetikai pavillonban mutatja be Counte Bompiani az 1939-es év »make-up« mestere a jövő kozmetikumait, az arcsimító hormon krémeket, a hamvas púderalapokat és a legtermészetesebb rouge színek mellett, a magát erősen tartó gyönyörű lila és orchidéaszíneket is.

2.

Szekfü Gyula, a nagy történetíró, aki huzamosabb idő óta betegen feküdt a János-szanatóriumban, vasárnap gyógyultan elhagyta a gyógyintézetet.

*

Mikulásra a legízlésesebb ajándékok Kosztelitz parfuméríákban.

3.

A Reggel multheti számában három színdarabról és öt filmről kellett beszámolót írnunk. A sok név annyit kavargott a fejünkben, egyik-másik bizony kimaradt, sőt az is előfordult, hogy valakit összetévesztettünk másvalakivel. Ezt őszintén resteljük és elnézést kérünk legelsősorban *Tompa* Sándortól, a Kolozsvári Magyar Színház zsenijétől, aki az »*Uz Bencé*«-ben játszotta el a havasi Csicses Mózsi szerepét, annyi ízzel, kedéllyel, eredetiséggel, hogy minden mondata, mozdulata után formálisan a szájunkat törültük meg, mintha csak valamilyen fölséges erdélyi túróspúliszkás, tokányos vacsorából kanalaztunk volna. Kimaradt a felemlítésből az Andrássy Színház újdonságának egyik kitűnő főszereplője, *Szász* Lili is, aki ezúttal új motívumot: szépasszonyszexepilt kevert abba a száraz és hatásos női clown-humorba, amellyel színészi egyéniségét eddigi pályáján oly jellegzetessé tudta tenni. Senki többet, harmadszor: a Herczeg-darabban az egyik hatásos női szerepet játszó *Szabó* Margit helyett *Lukács* Margitot neveztük meg a szerep alakítójaként. Az elismerés tehát, amellyel *Lukács* Margit nevének adóztunk, *ezúttal Szabó Margitnak szólt.*

*

Ötlet, egyéniség, jóízlés, praktikusság, ez mind együtt: egy »Arkanzas-ajándék«.

4.

Kellemetlen meglepetés érte az elmult héten a Jugoszlávián keresztül utazó közönséget. A jugoszláv átutazó vizumot ugyanis eddig a vonaton adták a jugoszláv határközegek, az elmult héten azonban az utazóközönség legnagyobb meglepetésére kijelentették, hogy *az átutazó vizumot csak abban az esetben tudják az útlevélbe belenyomni, ha az utasnak előzetes engedélye van Belgrádból az átutazásra.* Minthogy a közönségnek erről az új intézkedésről nem volt tudomása, *egyetlen utasnak sem volt ilyen engedélye s valamennyiöknek le kellett szállniok Kotoriban, a jugoszláv határon.* Érdeklődtünk vasárnap a jugoszláv követségen az új intézkedés okairól, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy *nekik is csak magánértesüléseik vannak az új rendről, hivatalosan eddig nem közöltek Belgrádból semmit sem a budapesti jugoszláv követséggel sem.*

*

Mikulási ajándék: Smart levendula toilettevíz díszkazettával P 2.80.

5.

Bókay János, aki a legutóbbi esztendők vígjátékíró-tehetségeként tünt fel, új darabot — mégpedig ezúttal *drámát* — fejezett be. Címe: »*?*« és a *Vígszínház* fogadta el előadásra.

*

A Moulin Rouge elsején új revűműsort mutat be »Világsikerek« címen. Ezt is Bródy István rendezi, az Operaház volt főrendezője, aki folytatja a szeptemberben bemutatott, régi híres operettekből készült revüciklust, az első részben a »Bob herceg«-gel, a »Denevér«-rel és a »Leányvásár«-ral, a második részben a »Hoffmann meséi«-vel, az »Elvált asszony«-nyal és a »Lysistratá«-val, a harmadik részben a »Keringőkirály«-lyal, a »Szibil«-lel és a »Tatárjárás«-sal. Nagy katonai finálé fejezi be a »Tatárjárás« végakkordjaival az egész revűt, amelynek a szeptember—októberi revű szereplői lesznek a főszereplői.

6.

A *Notesz* hírt adott már arról a nagyszabású bálról, amelyet *»Irók bálja«* címmel a Magyar Színpadi Szerzők Egyesülete fog megrendezni. A bál meghitt jellegét bizonyítja, hogy a rendezőség *legszigorúbban mindössze kétszáz meghívót fog kibocsátani* s amennyiben elkerülhetetlen lenne, hogy akár egy meghívóval is többet bocsássanak ki, úgy ennek a ténynek a rendezőség valamelyik tagja fog áldozatul esni, mert *a kétszázas »numerus claususban már bennfoglaltatik a Magyar Színpadi Szerzők Egyesületének rendezői kara is.* A belépőjegy ára *100 pengő lesz* — természetesen írójóléti célokra — *s ebben az összegben minden néven nevezendő kiadás, a ruhatártól s a diner-től kezdve a hajnali bablevesig és habos sörig, bennfoglaltatik. Az éjszaka folyamán mindenki azt és annyit rendelhet magának, amit és amennyit akar,* ha úgy esik jól neki, akár tiz üveg pezsgőt is rendelhet, *mindennek az ára benne van a 100 pengőben...*

*

8 és 10 éves érlelésű, tehát tökéletes szépségű, újabb 120 sor tenyésztett igazgyöngy érkezett Arkanzas-hoz (Váci u. 20).

7.

A Belvárosi Színház legközelebbi újdonsága *Hevesi* Sándor *»Bűvészinas«* című új darabja lesz. *Turay, Szilassy, Nagy* György játsszák a főszerepeket. Hevesi Sándor, akinek utolsó darabja a Kamaraszínházban bemutatott nagysikerű *»Elzevir«* című vígjátéka volt, ezeket mondotta a »Bűvészinas«-ról:

— Új darabom műfajilag *»pszichoana-*

litikai bohózat«. A darab szerzője — kicsit Pirandello-szerűen — *állandóan a színpadon tartózkodik a szereplőkkel együtt és jelenetről jelenetre komponálja meg a darab eseményeit,* amelyek azonban sohasem úgy sikerülnek, mint ahogy ő elgondolta azokat, mert *az élet beleszól a színpadba és másként alakítja a történést, mint ahogy a szerző elgondolta.* Egyik érdekessége új darabomnak, hogy a színpad közepén nagy óra áll, amelyről pontosan leolvasható, hogy *minden jelenet annyi idő alatt játszódik le a színpadon, mint amennyi idő alatt az életben lejátszódna.*

*

A MAC hétfői teaestje december 5-én kezdődnek (és minden második hétfőn folytatódnak) a margitszigeti klubház termeiben!

*

Ajándékok az egész világból: Arkanzas-nál.

8.

A *Notesz* vasárnap megtudta, hogy *Gárdos* Kornéliát, a Nemzeti Színház művésznőjét ma, hétfőn, *szabadon engedik* az ügyészség fogházából, ahová néhány nappal ezelőtt kormányzósértés gyanúja miatt került.

*

Megbízható bundák: Dán Testvérek, IV., Váci ucca 6. (Sarok.)

*

A legszebb karácsonyi álom beteljesülése, ha december 25-én felszáll A Reggel Utazási Irodájának különvonatára és egy-két boldog hétre elutazik Abbaziába, San Remóba, a Dolomitokba, végig Olaszországon Capriba, Bledbe, Ragúzába. De gyönyörű karácsony várja Mátrafüreden is, ahol két teljes napi ellátás, luxusautocar-utazással oda-vissza csak 29.— pengő. Felvilágosítás és prospektus: A Reggel Utazási Irodájában, VI., Mussolini tér 1. Tel.: 129—554 v. 129—555. Hiv. órák: ½9-től ½3-ig.

9.

Pesti kis Notesz-ünkben a következő feljegyzésünket olvassuk: *»Kiss Ferenc miért nem játszik hét hónap óta?«* Valóban feljegyzésre méltó adat! Kiss Ferenc örökös tag, a nemzet színházának kiváló művésze. És egyik — legdrágábban fizetett művésze is! *Olyan sok pénze van a Nemzeti Színháznak, hogy ingyen fizethet?*

(e. z.)

NYUGALOM, PIHENÉS, ÜDÜLÉS
a **Svábhegyen,**
a **Mátyás király üdülőben!**
Remek ellátás, luxuriőz kényelem, olcsó utószezónárak. Központi fűtés, **nagy park,** autógarázs. Mátyás király út 7. Telefon: **165-361, 165-362.**

ÚJ EISEMANN-OPERETT!
CSÜTÖRTÖKÖN PREMIER A **ROYAL SZÍNHÁZBAN:**
KÁVÉ HABBAL
Barabás Pál vígjátéka, **Harmath Imre** versei
Főszereplők: **Lantos Ica, Latabár Kálmán, Somogyi Nusi, Rátkai Márton, Szőnyi Lenke, Pártos Gusztáv.**
Rendező: **Siklóssy Pál.** Jegyrendelés egész nap!
Telefon: 136-436

VÍGSZÍNHÁZ
Szerdán, november 30-án először
Öregek és fiatalok
Dodie Smith új vígjátéka.
Fordította: **Harsányi Zsolt.**
Főszereplők
TOLNAY KLÁRI, VIZVÁRY MARISKA, TITKOS ILONA, LIGETI JULISKA, RÁDAY, SOMLAY, AJTAY
A bemutató után az újdonság a Francia szobalánnyal felváltva fog színre kerülni

Ezrek tömege, virágja, imája kísérte sírjába Winternitz professzort, akinek ezrek és ezrek köszönhetik az életüket

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délután *zsúfolt autobuszok és villamosok* robogtak a farkasréti temető felé. Kint a szemerkelő esőben — *óriási tömeg* gyült össze a ravatalozó előtt. Pedig nem politikus, nem is divatos színész volt az, akinek végtisztességére annyian jöttek el, hogy *egyrészük a temető vasrácsa mögé szorult.*

Winternitz Arnold sebészprofesszort temették,

akinek tragikus és váratlan halála a mult heten akkora megdöbbenést okozott... Fehér, sárga és rózsaszín krizantémkoszorúk borították a ravatalozóház külső lépcsőit. A katafalkot is krizantém övelte körül, krizantém, sok-sok krizantém... A lassú esőben türelmesen várt a tömeg, amíg benn, a lobogó gyertyalángok között elbúcsúztatták a magyar orvosi tudomány és a szenvedő emberiség nagy halottját. A fekete tömegben nagy fehér folt világított: a Rókus-kórház világi betegápoló nővérei, *Winternitz professzor legközelebbi munkatársai.* A másik oldalon rezgőszárnyú galambsereg sírt: az apácák. És ahová csak nézett az ember, *vörösre sírt szemeket látott és nedves zsebkendőt gyűrő kezeket. Tasnádi Nagy* András igazságügyminiszter mellett egy síró anyóka motyogja:

— *Engem megmentett, pedig értem nem lett volna olyan kár, mint őérte...*

Herczeg Ferenc *Békeffi* Lászlóval beszélget: most jöttek ki a ravatalozóból, könnyektől csillogó szemmel és meghatott arccal.

Herczeg Ferenc megáll egy pillanatra a lépcsőn

és csöndesen azt mondja:

— *Mennyi adósa volt szegénynek...*

Valóban sok adósa volt *Winternitz* professzornak, akik — *az életüket köszönhették neki...* Ezek közül került ki a megjelentek legnagyobb része. De ott volt az orvosi társadalom, a politikai és a tudományos élet igen sok vezető alakja. Megjelent volt tanártársa végtisztességén a pécsi egyetem teljes orvosi kara, *Scipiades* Elemér rektor vezetésével. Vitéz *Ordódy* Sándor tábornok-orvos a katonai orvosi kar utolsó üdvözletét hozta, *Bársony* Jenő professzor a Zsidókórház orvosait képviselte. Ott volt *Mészáros* János érseki helynök, *Bornemisza* Géza volt iparügyi miniszter, — aki Winternitz professzorral rokoni kapcsolatban állott — *Salamon* Géza fővárosi tanácsnok, *Verebély, Bakay, Illyés, Frigyesi, Huzella* professzorok vezetésével a budapesti egyetem orvosi karának, a budapesti klinikáknak, a székesfővárosi kórházaknak, magánkórházaknak és szanatóriumoknak szinte teljes orvosi kara. Az orvosok gyászoló tömegében ott állt a halottaskocsi mellett *Halász* György dr., *Winternitz* professzor legutóbbi munkatársa, akivel együtt egészen

a legutolsó időkig a súlyos tüdőműtétek százait végezte

és aki most folytatja a különleges *Winternitz-féle légmellkezelést.* Ott volt *Praznovszky* Iván ny. meghatalmazott miniszter, *Auer* György főispán, *Koch* Nándor főigazgató, *Tállyai Roth* Miklós, *Ráskai* Dezső. Négy óra felé járt az idő, amikor a szertartást végző domonkosrendi atyák komor latin kórusa felcsendült. Azután páter *Juhász* László búcsúztatta néhány keresetlen szóval, majd *Scipiades* Elemér dr., a pécsi egyetem rektora állt az érckoporsó fejéhez, nyakában a rektori méltóságot jelentő aranyláncal és *régi tanártársai nevében* mondott búcsúztatót.

Kubányi Endre dr., a székesfővárosi közkórházak főorvosai nevében, *Elischer Ernő* dr. tanár, a magyar sebésztársaság elnöke, a operatőrprofesszorok és a sebésztársaság megbízásából vett búcsút. *Vuk* Ferenc könnyektől elcsukló hangon köszönt el Winternitz professzortól, *régi barátai nevében,* míg *Skoff Tibor dr. főorvos a tanítványai nevében* mondott utolsó köszönetet annak,

akitől a tudásukat kapták...

A gyászolók hatalmas tömege azután megindult a ravatolzó szélesre tárt ajtaján, ki az alkonyba borult temetőbe. A virágokkal elárasztott gyászbatár lassan megmozdult. Nem ment messze: egészen elől, *a temető főútvonalának első elágazásánál ásított a nyitott sír.* Az eső lassan szemelt, komoran és tisztán csendült fel a domonkosrendi atyák ajkán az egyház *örök szava.* Páter *Juhász* László, a nyitot sírnál még elmondotta a Miatyánkot és az Üdvözlégyet. Alig hangzott el a tömeg ajkán

a könyörgő visszhang, »Adj Uram, örök nyugodalmat neki,«

— amikor a rögök dübörögve hullani kezdtek az érckoporsó fedelére.

„Jöjjön egy erős kormány, de ereje főleg a szociális reformok megcsinálásában mutatkozzon!“

— hirdették a fehérmegyei gazdák nagygyűlésén, ahol a nagybirtokosok és kisgazdák összefogását ünnepelték

Hunyady Ferenc grófi indítványára barátilag üdvözölték a lemondott miniszterelnököt

Székesfehérvár, november 27.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Vasárnap délelőtt érdekes díszgyűlést tartott a *Fehérmegyei Gazdák Nemzeti Szövetsége,* amelyet a mult tavasszal alakítottak meg azzal a célzattal, hogy megteremtsék *a nagybirtokosok és a kisgazdák összefogását.* A Székesfehérvári Katolikus Legényegylet hatalmas nagytermében lefolyt mai nagygyűlésen

a kurtabekecses kisgazdák fekete tömegében ott szorongtak a tömött széksorokon bárók, grófok és hercegek...

A Kis Péterek, a Hajdu-Kovács Istvánok, a Nagy Jánosok között — demokratikus elvegyültségben — Eszterházyak, Nádasdyak, Zichyek, Hunyadyak, Wenckheimek, Jankovichok, Széchenyiek, Somssichok, Széchenek és Pappenheimek.

Öt-hatszáz kisparaszt között ötven-hatvan főrangú, vagy legalább is ezerholdas birtokos.

A gyűlést gróf *Eszterházy* László nyitotta meg.

— Azt akarjuk, — mondotta — hogy ebben a vármegyében

minden gazdasági munkás megkapja tisztes és méltó bérét, ami biztosítsa neki és családjának az emberséges megélhetést! *(Taps.)*

Utána *Kornis Károly,* a Szövetség szervező titkára ismertette *az aratási és cséplési keretszerződést, a cselédek legkisebb bérére vonatkozó megállapodást és azt a családi bérkiegészítő rendszert, amit a fehérmegyei gazdák most megvalósítottak. Ennek lényege az, hogy minden birtokos, minden cselédje után évi 5 pengőt fizet be egy közös pénztárba és az így begyűlt pénzt karácsonykor, a kettőnél többgyermekes bérescsaládok között osztják szét megfelelő kulcs szerint.*

— Mi nem vagyunk idegesek és hisztériásak, mint a városiak! — mondotta Kornis.

Taps zúgott fel e mondatra, majd valaki elkiáltotta: *Eljen Imrédy!* — mire megéljenezték a lemondott miniszterelnököt.

A díszgyűlés ünnepi szónoka, a fiatal *Jankovich* Miklós, hangoztatta, hogy *ma már a nagybirtokos társadalom is erőteljesen átérzi a szociális reformok szükségességét és nagyon jól tudja azt is,* hogy a reformok terén gyorsabb ütemre van szükség!

— Tudjuk mi is, — folytatta *Jankovich* — hogy sok a tennivaló, hogy jobban kell gazdálkodnunk, hogy többet kell termelnünk, tudjuk mi is, hogy

lélekben meg kell újulnia az egész magyar társadalomnak!

— Éljen Imrédy! — harsant fel újra, azután Jankovich így folytatta:

— Mi a megújulás szellemében megtaláltuk egymás kezét. *A nagygazda itt összefogott a kisgazdával!* Mi megéreztük, hogy

most van szüksége az országnak a legnagyobb társadalmi összhangra!

Ha pedig nincs remény arra, hogy felülkerekedjen a józanság a politikusokban, akkor megnyugvással tesszük le sorsunkat azoknak a kipróbált vezetőknek kezébe, akik a közelmult legválságosabb időkben hivatottan vezették a nemzetet!

Horthy a vezérünk!

harsogta a hatalmas közönség, mint egy ember.

Amikor a viharos éljenzés elült, *Kovács* István kisgazda szólalt fel.

— Követelést állítok a kormánnyal szemben — mondotta — a mi meghallgatásunk irányában! Nagyon szép, hogy a kormánynak gondja van arra, hogy kikutassa a mi bajainkat és panaszainkat,

de ehhez nem szükséges idegeneket küldeni a faluba.

A magyar paraszt ma már eléggé művelt ahhoz, hogy meg tudja maga is mondani, mi a baja. Csak engedjenek minket beszélni! Mi helyeseljük a kormány reformprogramját, csak most már csinálják is meg! Kell a földreform, *de elsősorban azoknak a földjét vegyék el, akiknek ebben az országban nincs történelmi multjuk.* Mi itt összefogtunk a nagybirtokkal. Ez az összefogás egyelőre csak *érdekházasság.* Nem rajtunk — kisparasztokon — fog múlni, hogy lesz-e belőle *érzelmi házasság.*

Azt kívánjuk, hogy jöjjön egy erős kormány, de az ereje főleg a szociális reformok megcsinálásában mutatkozzon! *(Hosszantartó taps.)*

Simon Géza a Sopronmegyei Gazdák Egyesületének üdvözletét tolmácsolta. Utána

Hunyady Ferenc gróf

volt országgyűlési képviselő beszélt.

— Különös és érdekes, — mondotta — hogy ezen a politikamentes ülésen is mennyire megnyilatkozik az ország társadalmának *hangulatváltozása.* Érdekes, hogy Imrédy, *ez a bankár, ez a szinte professzoros jellemű ember, aki tulajdonképpen nagyon távol áll a falu népétől, az utolsó napokban megnyerte a gazdatársadalom szívét. Imrédy* most lemondott miniszterelnök. Ez a gyűlés sem politikai gyűlés és nem hozhat politikai állásfoglalást. Mégis azt javaslom, hogy *ne politikailag, de barátilag üdvözöljük őt* és kérjük, hogy a gazdatársadalom érdekében tartson ki harcában!

A gyűlés *Horthy* Miklós kormányzót éltetve oszlott szét.

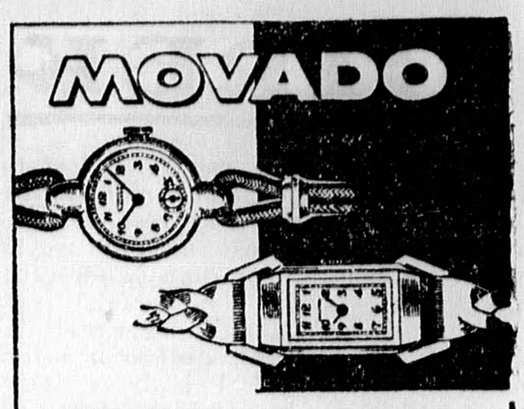

eredeti svájci óra
162 első díjat nyert
Óraszaküzletekben kapható

Ez a grandiózus francia film lázba hozza a várost!
TARAKANOVA
CÁRNŐ KEGYENCE PÉNTEKEN PREMIER! ROYAL APOLLO

Iskolatermek, hivatalos helyiségek, üzemi épületek, üzletek, lakások fűtésére legalkalmasabb a
Gyöngy kályha
Egyszerű, kényelmes kezelés!
Nagy tüzelőanyag megtakarítás!
Olcsó rostált daraszénnel is tűthető
Gyártja:
MAGYAR RADIÁTORGYÁR RT
Budapest,
Mintaraktár: VI, Andrássy út 13
Kapható minden jobb vaskereskedőnél.

HIREK

— **Déli szél, köd, eső...** *A Meteorológiai Intézet jelenti vasárnap délben:* Európa északnyugati részein ismét erősen szeles, változékony idő uralkodik és Közép-Európában is élénkül a délnyugati szél. Ugyancsak szeles, esős az idő a Földközi tenger mellékén. *Hazánkban csendes, csaknem mindenütt ködös az idő!* A ködréteg egyre vastagodik és a délelőtt folyamán már a Kékestető csúcsát is elborította. Éjjeli fagy csak a Tiszától nyugatra, északnyugatra fekvő területeken volt. A legerősebb volt a lehülés *Ogyallán*, ahol a talajmenti levegőrétegben minusz 6 fokot mértek. A középső és keleti megyékben sok helyen volt eső is. A Tiszántúl egyes helyein, valamint *Szeged* környékén a csapadékmennyiség az 5 mm-t meghaladta. *Budapesten* vasárnap délben a hőmérséklet 4 Celsius fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 768 mm, mérsékelten süllyedő. Várható időjárás a következő 24 órára:

Déli-délnyugati szél. Sok helyen köd és eső. A hőmérséklet kissé emelkedik.

— **Vasárnap József Ferenc főherceget elnökké, Szent-Györgyi professzort tiszteletbeli elnökké választották a feltalálók.** Vasárnap a Magyar Feltalálók Országos Szövetsége *Andaházi Kasnya Béla* képviselő elnökletével közgyűlést tartott. Az elnök bejelentette *a Felvidék visszacsatolásának nagy nemzeti örömét*, majd megválasztották *elnökké József Ferenc dr. főherceget*, aki zúgó éljenzés közben jelent meg a teremben. Már a főherceg javaslatára és elnökletével választották *tiszteletbeli elnökké Szent-Györgyi Albert egyetemi professzort, a világhírű Nobeldíjas vitaminkutatót. Bálint* István ügyvezető igazgató a szövetség munkásságáról számolt be, *kapuvári Vargyas* Andor huszáralezredes pedig a szövetség alapítójának, néhai *Pompéry* Elemérnek *bronz mellszobrát* avatta fel. *Martin* József vezérigazgató előterjesztése után *a főherceg mondott beszédet*, ismertetve az irányelveket, amelyek mellett az elnöki tisztet be fogja tölteni, majd *Bálint* György dr. tett javaslatot *a feltalálók eszperantó-világuniójának megalapítására.* A főherceg zárószavaival fejezték be a közgyűlést.

— **Tüntetés Kispesten.** Az este az Üllői úton *nagyobbrészt fiatalkorú csoport zajos tüntetést rendezett, majd egy áruház nyolc kirakatát kövekkel bezúzta.* Ezt az ablaktörést *még két helyen* megismételték, majd a mellékuccákon elmenekültek. A rendőrség rövid nyomozás után *öt tüntetőt, köztük három fiatalkorút előállított a kispesti kapitányságra.*

— **Gázolt és továbbrobogott egy autó.** *Dunaharasztiból* jelenti *A Reggel* tudósítója: Vasárnap délelőtt nagy tempóban rohanó *gépkocsi elütötte a kerékpárján arra haladó Klanszki Károly gazdát. A gazdálkodó szörnyethalt. A gázoló autó megállás nélkül tovább robogott.* A csendőrség megindította a nyomozást a halálosan gázoló autó vezetőjének kézrekerítésére.

— **Udvariassági rohamból parázs verekedés.** Vasárnapra virradó éjszaka a *Páva ucca* és a *Tűzoltó ucca* sarkán lévő vendéglőben mulatott *Pál* József gyári munkás, *Feil* György előmunkás. Hajnal tájban ittasan távoztak. A kocsmaajtóban *udvariassági roham* vett rajtuk erőt, egyik sem akart először kimenni és *addig tessékelgették egymást, míg az udvariasság vitává*, majd *verekedéssé* fajult. Pofonok csattogtak, végül *Feil leszúrta Pál Józsefet.* Pált az Istvánkórházba szállították. A kocsmáros *rendőrt* hívott, de *Feil szembeszállt a rendőrrel.* Csak *öt ember együttes erővel tudta megfékezni a dühöngő, tökrészeg embert.* Összekötözve vitték a főkapitányságra.

— **Salgótarjáni Neo Perpetuum, Kalor, Rex, Omnia** mindenfajta hazai szén fűtésére a legalkalmasabb kályhák. Kaphatók fekete és zománcozott kivitelben minden jobb vaskereskedésben. Budapest-Salgótarjáni Gépgyár és Vasöntő Rt., Budapest, VI., Váci út 19.

Modern, használt, irodai és gyakorló
ÍRÓGÉPEK
tökéletesen kijavítva, garanciával
csoda olcsón **GOLDBERGER** IRÓGÉPVÁLLALATNÁL
Jókai ucca 11. Telefon: 128-168.

Doktor úr! Új szint, frissességet hozunk várótermébe, ha kifakult, foltos ülőgarnitúráját **lebontás nélkül** átfesteti vagy tisztittatja. Kulcsár és Huppert. Tel. 126-303.

A székesfőváros társadalmához!

Alig néhány hete, hogy visszatérő felvidéki testvéreink megsegítése érdekében kérő szavunkkal a magyar társadalomhoz fordultunk. Az elszakított területek visszacsatolása felett érzett mérhetetlen öröm, amely minden magyart eltölt, eddig soha nem látott áldozatkészségben nyilvánult meg.

Gyüjtésünk eredménye a mai napig 4,157.883 pengő 28 fillér.

Ebben az összegben a fővárosban megszervezett házankénti gyüjtés eredménye is benufoglaltatik. Ennek pontos összegét azonban csak néhány nap mulva közölhetjük, mert a gyüjtőíveken jegyzett készpénzadományok külön összeszámlálása még nem nyert befejezést. A pénzgyüjtés befejezése után

a ruhaneműeket

fogjuk összegyüjteni. A felszabadult járásokban dolgozó szociális megbizottaink jelentéseiből tudjuk, hogy egyes vidékeken, különösen ott, ahová az otthonaikból kiüldözött menekültek érkeznek, nagy szükség van felruházásokra is. Kérünk használható, jókarban lévő férfi, női és gyermek felsőkabátot, felsőruhát, kötött holmit, fehérneműt, cipőt és ágyneműt. Akinek adománya van számunkra, tartsa készen összecsomagolva. Kedves és minden jó munkában készségesen segitő társaink, a cserkészfiúk szerdán, csütörtökön és pénteken a várost kocsikkal fogják bejárni és kürtjelzéssel hívják fel érkezésükre a ház lakóinak figyelmét. A kocsik minden ház előtt meg fognak állni, a cserkészfiúk minden házba bemennek és ajtóról ajtóra haladva fogják az adományokat átvenni.

Az adományokat éppen olyan piros szívvel díszített bélyeggel fogjuk nyugtázni, mint a házankénti gyüjtésnél a pénzbeli adományokat nyugtáztuk. Külön kéréssel fordulunk

az üzlettulajdonosokhoz,

adjanak nekünk raktáraikból az alábbiak közül azt, amit nélkülözni tudnak: méterárukat, mindenféle szövetet és posztót, bársonyneműeket, flanell- és kartonanyagokat és maradékokat, kötött és szövött árut, férfi, női és gyermekcipőt, kész ruhaneműeket, úgymint férfi, női és gyermek felsőkabátot, felsőruhát és fehérneműt, kötésre szolgáló bármilyen pamutot. Az a kérésünk, hogy adományaikat közvetlenül központi raktárainkba szállittassák, Uri ucca 15. földsz. 2. alá bármely hétköznapon 9—14 óra között.

Hálás szivvel köszönöm a főváros társadalmának az eddig példanélkül álló lelkes segitőkészségét és kérem, hogy ezúttal is szeretettel és megértéssel támogassák munkánkat.

vitéz Imrédy Béláné s. k.

a »Magyar a magyarért« mozgalom munkabizottságának elnöke.

Olcsó árakon árusít
Kiss Ernő és Társa
új üzlethelyiségében
VI., Jókai utca 38.
szám alatt (Berlini térnél)

— **Kilencéves kisfiával együtt a Dunába akart ugrani egy asztalos.** Vasárnap délután az Erzsébet-híd pesti oldalán *Rabovszky* Sándor 49 éves asztalos *kilencéves kisfiával együtt a Dunába akarta vetni magát.* A járókelők lefogták és egy rendőr bevitte a főkapitányságra, ahol zokogva mesélte el, hogy *évek óta munka nélkül van. Hat gyereke közül a legkisebb héthónapos, a legnagyobbik kilencesztendős.* Olyan nyomorban élnek, hogy *nem látott más utat.* Órák hosszat tartott, míg a rendőrség életvédelmi osztályán lebeszélték az öngyilkosságról. Egy ismeretlen járókelő, aki a tragikus jelenetnek szemtanuja volt, *bement a rendőrség életvédelmi osztályára és tíz pengőt adott a szerencsétlen embernek.*

— **Ötvenéves lelkészjubileum.** *Hajdúböszörményről* jelentik: Dr. *Szolnoky* Gerzson hajdúböszörményi református esperes-lelkész vasárnap töltötte be *lelkészi szolgálatának ötvenedik évét.*

— **Kenyeres János karcagi képviselő beszámolója.** *Karcagról* jelentik *A Reggel*-nek: Vitéz *Kenyeres* János vasárnap délelőtt választókerületében beszámolót tartott, amelyen megjelent *Sántha* Miklós polgármester is. *Kenyeres* János részletes tájékoztatást adott arról, *milyen körülmények között jött létre a képviselőházban a bizalmatlansági szavazás*, majd beszámolt a politikai és a gazdasági helyzetről. Indítványára üdvözlő táviratot küldtek *Imrédy* miniszterelnöknek és *Tasnádi Nagy* igazságügyminiszternek.

— **A Vacuum Oil Company** siet a felvidéki Sphinx benzinkutak és Mobiloil állomások megszervezésével! Máris több mint 80 felvidéki városra kiterjedő teljes organizációjával várja a magyar automobilistákat.

— **Nagyváradon csak az kap nyugdíjat, akinek állampolgársági bizonyitványa van!** *Bukarestből* jelentik: Nagyváradon a pénzügyigazgatóság hirdetményt tett közzé, hogy *a novemberi nyugdíjakat csak azoknak fizetik ki, akik felmutatják az előírt állampolgársági okmányt. A nyugdíjak beszüntetése nagy elkeseredést keltett az érdekeltek körében*, akik táviratilag kérték a belügyminisztert ügyük rendezésére. Kolozsváron már ez év május óta nem kapnak nyugdíjat azok, akiknek nincs meg a formai okmányuk.

— **Házasság.** Kászer Manci és Vági László házasságot kötöttek. — Illés László és Hegedüs Katalin Budapesten házasságot kötöttek. — Kurcz Kató és Kovács Zoltán, a Magyar Általános Hitelbank tisztviselője szombaton tartották esküvőjüket a leheltéri Boldog Margit plébániatemplomban.

— **Kőolaj után kutatnak Mohácson.** *Mohácsról* jelenti *A Reggel* tudósítója: Vasárnap Mohácsra érkeztek azok a mérnökök, akik *Mohács és a trianoni határ között elterülő sávon kőolaj után fognak kutatni.* A fúrásokat ugyanaz a társaság végezteti, amely a zalamegyei kutakat feltárta és Dombóváron, valamint Dunaföldváron is ásatott. A szakértők véleménye szerint *ez a környék is olajkincset rejt.* A kutatásokat hamarosan megindítják.

— **Rimamurány—Salgó-Tarjáni Vasmű Rt.** *Biró* Pál elnöklésével tartott 57. évi közgyűlésén úgy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság részére a felmentést megadta. Részvényenként 5 pengő osztalék kerül kifizetésre. Az igazgatóság új tagja: gróf *Andrássy* Manó.

— **A volt 10-es honvédek** szerdán este 8-kor bajtársi találkozóra gyülnek össze a Csákodi-étteremben, József ucca 26.

— **Kőolaj után kutatnak Mohácson.** *Mohácsról* jelenti *A Reggel* tudósítója: Vasárnap Mohácsra érkeztek azok a mérnökök, akik *Mohács és a trianoni határ között elterülő sávon kőolaj után fognak kutatni.* A fúrásokat ugyanaz a társaság végezteti, amely a zalamegyei kutakat feltárta és Dombóváron, valamint Dunaföldváron is ásatott. A szakértők véleménye szerint *ez a környék is olajkincset rejt.* A kutatásokat hamarosan megindítják.

— **Rimamurány—Salgó-Tarjáni Vasmű Rt.** *Biró* Pál elnöklésével tartott 57. évi közgyűlésén úgy az igazgatóság, mint a felügyelőbizottság részére a felmentést megadta. Részvényenként 5 pengő osztalék kerül kifizetésre. Az igazgatóság új tagja: gróf *Andrássy* Manó.

— **A volt 10-es honvédek** szerdán este 8-kor bajtársi találkozóra gyülnek össze a Csákodi-étteremben, József ucca 26.

— **Kifosztották Madarassy-Beck Gyula báró svábhegyi villáját.** Betörők jártak vasárnap délután *Madarassy-Beck* Gyula báró svábhegyi villájában, amely a Konkoly Thege út 6—8. szám alatt van. Az ismeretlen tettesek úgy hatoltak be a villába, hogy a veranda felől benyomták az egyik ablakot. Senki sem tartózkodott otthon és *így zavartalanul dolgozhattak. Több ezer pengő értékű szőnyeget és műtárgyat csomagoltak össze.*

— **A budapesti németbirodalmi iskola vasárnap ünnepelte fennállásának 30 éves jubileumát.** A Magyar Színházban rendezett ünnepségen résztvett gróf *Teleki* kultuszminiszter és *Tasnádi Nagy* igazságügyminiszter. Német részről *Erdmannsdorf* követ jelent meg a követség tagjaival. Jelen volt *Stoiloff* budapesti bolgár követ is. *Bene* Artúr főigazgató méltatta a németbirodalmi iskola jelentőségét *magyar szempontból.* Elmondta, hogy *a mostani 600 fönyi tanuló háromnegyed része magyar állampolgár.* Megelégedéssel állapithatja meg, hogy a magyar tanulókat a németbirodalmi iskolában *éppen olyan jó magyarokká nevelik, mint a németeket németekké. Lange* főigazgató, az iskola vezetője ismertette az intézet történetét, különösen kiemelve *néhai gróf Klebelsberg Kunó* nagy érdemeit.

— **Halálozás.** A *Szociális Missziótársulat* ma, hétfőn reggel 9 órakor gyászmisét tart *Ernszt* Sándorért a Szent Lélek-kápolnában. (Krisztina körút 127.)

— **Művészi síremlékek Elchbaum-nál, V., Rudolf tér 3.**

— **Tizennégy lakást fosztott ki egy »albérlő« pár.** Vasárnap délelőtt letartóztatták *Teleu* Györgyöt és *Lakatos* Annát, akik ellen több feljelentés érkezett pestkörnyéki városokból. *Albérleti szobákat vettek ki és már az első éjjel kifosztották azokat, majd tovább álltak.* A rendőrség kiderítette, hogy *tizennégy lakást* raboltak ki és mintegy *tizezer pengő értékű* ingóságot zsákmányoltak.

— **A tényleges alacsony árak propagandaereje** többet jelent minden hangzatos szólamnál, ezért a László és Fekete (Petőfi Sándor ucca 14—16.) cég karácsonyi árleszállításával olyan előnyöket biztosit vásárlóinak, amelyek kihasználása minden vásárlónak érdeke. Siessen László és Feketéhez, hogy Ön is olcsón vásárolhasson kitűnő minőségű női- és férfiszövetet, selyem-, műselyem- és mosókelmét.

— **Rádióvásárlásnál** ügyelni kell, hogy a készülék a korszerű követelményeknek megfeleljen. Igy ajánlatos a rádiókereskedőtől kérni a 88-as és 99-es tipusu Orion rádiók bemutatását, mert ezek a TAL 5-ös végerősitő cső alkalmazása folytán óriási torzitatlan hangerő tartalékkal rendelkeznek. Sávszélesség és szelektivitás szabályozásuk rendkivül egyszerüvé teszik a külföldvételt. A 99-es Orion rádió az egyéb kényelmi szempontokat is teljesen kielégiti, mivel ez a készülék az állomásokat önmaga automatikusan hangolja be.

— **A csalóka időjárás ne tévesszen meg senkit,** mert jön visszatarthatatlanul a zord hideg. Erre készüljön fel, és már most szerezze be a leggazdaságosabb fütést biztositó Gyöngy-kályhát. Kapható vaskereskedésekben.

BUNDÁK RÓKÁK KÉPPEK EREDETI MODELLEK UTÁN **SCHMIDEG** SZŐCS IV., PÁRISI-UTCA 3.

Bridgéhez speciális **Bridge szemüveget!** Díjtalanul bemutatja **Veres,** V., Vörösmarty tér 6.

Kevesebb költség — nagyobb meleg!!!
A **SALGÓTARJÁNI NEO PERPETUUM, KALOR, REX, OMNIA**
mindenfajta **hazai szén** fűtésére legalkalmasabb kályhák
Kaphatók fekete és zománcozott kivitelben minden jobb vaskereskedésben.
BUDAPEST-SALGÓTARJÁNI GÉPGYÁR ES VASÖNTŐ RT
Budapest, VI., Váci út 19.

— **A három legjobb német pilóta is meghalt a »Grosser Dessauer« katasztrófájánál.** *Bathurstból* jelentik: A szerencsétlenül járt német repülőgép halottai közt van *a három legjobb német repülő: Blankenburg, Untucht és Kindermann.* A tizenegy utas a Junkers-művek és a német légügyi minisztérium mérnökeiből került ki. *A szerencsétlenséget valószínűleg a repülőtér szűk volta okozta.* A 40 személyes repülőgép balszárnya egy *pálmafának ütődött és kigyulladt.* Blakenburg repülőkapitány nemrég ünnepelte *századik óceánrepülését.* Untucht repülőkapitány a D-Anoi repülőgép legénységéhez tartozott, amely *elsőizben repülte át a Pamir-hegységet.*

— **A Kormányzó Úr Őfőméltósága lesz a keresztapja egy felvidéki költő fiának.** *Komáromból* jelentik *A Reggel*-nek: Vasárnap értesítették *Kossányi Józsefet, az* ismert felvidéki költőt, **hogy** *a Kormányzó Úr Őfőméltósága teljesíti kérését és elfogadja újszülött fiának keresztapai tisztségét.* A gyermek akkor született, *amikor a magyar honvédcsapatok bevonultak Komáromszentpéterre.* A főméltóságú urat a keresztelési szertartáson *Roth* alezredes, a komáromi járás katonai parancsnoka képviseli. *Kossányi József* fiát *Miklós* névre keresztelik.

— **Világkörüli út — Pestkörnyéken.** Vasárnap délelőtt a rendőrség őrizetbe vette és a *törvényszéki orvosi megfigyelőbe* helyezte el *Singer* László 19 éves állástalan borbélysegédet. A fiú *német, angol és svéd* nyelven röpcédulákat nyomatott, amelyeken az állt, hogy ő és egy társa már *hat éve járják* kerékpáron a világot. Természetesen *támogatást* kértek. *Singer* zászlócskákkal, jelvényekkel alaposan felcicomázott kerékpárján kirándult a környékbeli falvakba, röpcéduláit osztogatta, *könyöradományokat* gyüjtött, de közben *lopott* is. Vasárnap reggel egy rendőr igazoltatta. Singer *svéd nyelven »halandzsázott«* és megjátszotta, hogy *nem tud magyarul.* Bevitték a főkapitányságra és egy-kettőre megállapították, hogy *körözés alatt áll.* Társát keresik.

— **»Magyar a magyarért!«** *Hajdúböszörményben* a gyüjtés végeredménye *13.731 pengő készpénz és 356 mázsa búza, 4 mázsa rozs és 34 mázsa tengeri. — Fülöpszállás* község *2878 pengőt* gyüjtött. A gyüjtést folytatják. — A *nagykanizsai III. kerületi leventeegyesület* tagjai valamennyien egy-két kilogramm, néhányan egész zsák búzát vittek a leventeotthonba és pénzt is gyüjtöttek. A gyüjtés eredménye *1500 kilogramm búza és 166 pengő készpénz.*

— **92 halottja van a nagy amerikai hóviharnak.** *Newyorkból* jelentik: Az Egyesült Államok-beli nagy hóviharnak ezideig *92 halálos áldozata van.*

— **Az elhasznált gombaalakú Tungsram Krypton-lámpákat visszavásárolják!** Tanasztalhatták, hogy a Krypton-lámpák mennyivel gazdaságosabban világítanak az eddig használt lámpafajtáknál! Még az elhasznált újfajta gombaalakú Krypton-lámpa is pénzt ér! A villamossági szakkereskedők az elhasznált gombaalakú Krypton-lámpákat, ha burájuk sértetlen, visszavásárolják. Egyes típusoknál több mint 40 fillért kapunk így vissza lámpánként!

FÉNYKÉP útlevélbe igazolványba bérletbe
AZONNAL
2 darab rendelésnél darabja **48** fill.
Párisi Foto, Párisi Nagy Áruházban

„MAGYAROK"

IRTA: SZABÓ ZOLTÁN

Vonaton olvasom *Illyés* Gyula új könyvét. Az alföldi táj fölött szürke felhők lebegnek s az árkok partjain rozsdabarnán fénylik a sás. Ez a haza — gondolom csendesen és a könyvhöz illőn egy Illyés-sor jár az eszemben: *»kicsit kopott, de mégis a miénk«.* Tétovázva és komolyan nézem a homályos ablakon a homályos tájat, aztán újra visszahajlok a könyvhöz, izgatottan, mint aki hazatér. *»Magyarok«* — ez a címe. Az alcím szerint naplójegyzeteket tartalmaz, az előszó szerint üzeneteket. Ezek az üzenetek egészen mélyről jönnek, az agy, az idegek, a lelkiállapot és szellemi alkat mélységeiből. Nem lehet megrendülés nélkül olvasni őket, pedig az író kínos óvatossággal kerüli az éles színeket és »megrázó« szavakat. Valahonnan onnan jönnek ezek az üzenetek, ahol a *legigazabb értelemben vett nemzetiség* lakozik az emberben. Az a fajta nemzetiség, melyet Széchenyi ilyenformán fejezett ki: *»külön színnek lenni az emberiség palettáján«.*

✸

A naplójegyzetek olyan ember naplójegyzetei, aki személyes közösségben van a hazájával, mint ütőér a testtel. Fokozódó izgalommal olvasom a füllendt vonatban, miaduntalan leteszem és kirohanok a folyosóra. Egy mondatánál egészen komolyan felötlik bennem az, hogy most rögtön megszólítom a szomszédomat és megkérdezem, mi a véleménye erről a megállapításról. »Mi értelme dalodnak is, barátom, ha a fül, melynek be kellene fogadnia, az éhség vérapadásától dobol s a szájat, mely dalodat ismételné, vacogással tölti meg a hideg?« Aztán a hirtelen ötletet, mint tarthatatlant elvetem és rögtön utána elfog a szomorúság. Micsoda világ az, melyben ostoba dolognak látszik, hogy a szomszédommal, mint magyarrai hirtelen parázs és sietős beszélgetésbe kezdjek egy könyvről, mely éppen magyarokról szól! Róla, rólam, rólad, arról, aki még magyar, vagy aki végre szeretne már magyar lenni s magyarul élni. Roppant felelősséget érzek ezzel a könyvvel szemben. Szeretném, ha minden magyarok ebben a vonatban ülnének és én egycsapásra elterjeszthetném köztük, *hogy magyarabbak lehessenek általa. Mert az utóbbi időben egyre jobban látom, hogy ez a cél, a megoldás és a szabadulás!* A kicsiny Alföld meztelen őszi akácai helyeslőn bólogatnak, túl az ablakokon.

✸

Miért olyan izgató és nagyszerű ez a könyv? Azért, mert stílusa olyan éles és friss, mint a szél, mely az ember arcába kap, mikor szekéren halad a falu felé? Azért, mert helyenkint olyan játékosan és komoly-kedvesen kerülgetik a mondatok a mondanivalót, mint népdalainkban a hasonlatok a fogalmakat? Nem! Elsősorban és legfőként azért, mert a *lényegről* beszél, a magyarságról, az idegben, agyban fészkelő sajátos emberségről, *arról, ami a magyart magyarrá teszi.* Mert folyton erről beszél! Erről, ha gyermekélményeket ír meg, erről, ha emlékezik, erről, ha jósol, erről, ha franciának s magyarnak egyként nagyszerű szellemmel beszél franciákról. Minden részlete e kétkötetnyi könyvnek olyan, mint az eldobott kő, mely mindig másformán repül fel, de mindig egyformán esik vissza. A végén már művészkedik is ezzel a roppant nehézkedéssel, mert beletörődött, hogy bárhová induljon is el, mindig a magyarsághoz jut vissza. Ha a katolikus számára minden út Rómába vezet, e földön magyar író számára *minden út a hazához vezet. Indult légyen valaki nyugatnak vagy keletnek, a magaslaton valami szörnyű kényszer visszafordítja — és olyan dermedten néz a romló hazára, mint Lót felesége égő városára.* Ha valami, akkor magyarnak lenni: determináltság, mely éppen akkor sujt tarkón, mikor már azt hitted, megmenekültél, játékos és művészi lettél, mint a franciák, észszerű és komoly, mint az angolok. Uj dolgok ezek? Dehogy, éppen olyan régiek, mint a magyar irodalom! Ennek az irodalomnak a története csakugyan nem olyan, mint egy szakma története, hanem olyan, *mint egy család története — kimutatható átörökléssel.* Minden magyar író kissé hasonló a szabadságharcok katonáihoz; mikor igazi művével kiáll, *mindig mintha kardot rántana.* A kard formája, vérete, érce mindig különböző, de *a kardrántás mozdulata megdöbbentően ugyanaz.* Balassától és Zrinyitől, Petőfin és Adyn át Illyés Gyuláig.

✸

A zakatoló kerekek fölött boldog örömmel fedezem fel a leszármazás gőgjét írásaiban. Kétféle leszármazás van: egyik a testi, itt a család a nép, másik a szellemi: itt a család az irodalom. Az egyikért aggódik, a másikra büszke. Ami ezen kívül áll, csak annyira fontos, amennyire veszélyes, amennyiben a magyarság sorsát rontani tudja. Az igazi baj ott kezdődik, ahol a nép elfárad, mint a Dél-dunántúl, vagy ahol az irodalom áruló lesz, akár ünneplik, vagy átkozzák. Némely bal- s jobboldali írók e ponton egy kalap alá tartoznak! Igazi íróink, a Zrinyik, a Fázmányok, a Petőfik, az Adyk, mintha nem is azt írnák, amit kedvük van, vagy amit igazán tudnak, hanem azt — *ami kell!* Persze nem a közönségnek, hanem a nemzetnek.

✸

Illyés is ezt írja. Hogy milyen pontosan reagál a nemzet bajaira — már majdnem ijesztő. Évekkel ezelőtt élesen megérzi, hogy *testében*, azaz *népében* került veszélybe az ország — megírja a Puszták népét. Ma megérzi, hogy *szellemében, magyarságában* jutott veszélybe a nemzet — megírja a »Magyarok«-at. Egész pályája egyetlen »Gyürkőzz János, rohanj János«-parancsnak való engedelmeskedés s ezen keveset változtat, hogy nem huszárrohamot intéz, hanem *dunántúli módra* gyürkőzik — óvatosan és ügyeskedve, de nem kevésbbé bátran, mintha hősibb mezben tenné. Könyve sohasem jöhetett volna jobbkor, mint ma, mikor egy esztendő alatt már hatszor-hétszer verte ki a váltóláz a nemzetet, mikor a nagyobb ország előtt még ott áll a roppant feladat: *népibbnek*, s ami ezzel egy: *magyarabbnak* lenni. Ezekben a hónapokban sokak gondolhatták sokszor, hogy ennek a nemzetnek életében valami elvégződik s talán épp az, ami benne szép volt. Lehet. De engem Illyés Gyula könyve arról győz meg, hogy *valami egyben el is kezdődik.* Ha politikusok vajudnak, rendesen egerek születnek, ha irodalom, igen sokszor csodák! Illyés könyvében, mint annyi más új magyar könyvben, egy távoli, de szép csoda első rúgkapálózását érzem. Vegyék és olvassák!

HAMBURG-AMERIKA LINIE
Rendszeres
hajójáratok
Északamerika keleti és nyugati oldalára, Kanadába, Délamerika nyugati oldalára, Nyugatindiai szigetekre, Középamerikába, Cubába és Mexikóba, Holland-Indiába, Ázsiába és Ausztráliába
Olcsó üdülési-, tanulmányi- és körutazások a Tengerentúlra
Valutáris nehézségek nincsenek!
Mindig jól utazik a
HAMBURG-AMERIKA LINIE
hajóin
Magyarországi vezérképviseletének irodái:
Budapest, V. Vörösmarty-tér 1. T. 182-390
Budapest, VIII. Baross-tér 9. T. 133-412

VIDÁM a VÁROS
mióta ezt a ragyogó vígjátékot játszuk!
Leányvári Boszorkány
Lovik Károly vígjátéka. Rendezte: **Gertler Viktor.** Zene: **Akom Lajos**
Szörényi, Csortos Hámory, Vaszary, Rátkai, Szombathelyi, Bilicsi, Apáthy, Pethes
KAMARA Lévay Béla produkció **Tomboló siker!** **DÉCSI**

(A Reggel rossz filmet nem dicsér.)

Véleményünk a két filmjéről

ÉSZAK FELÉ...

A bevonulás felejthetetlen képei kelnek életre a vásznon és egész életre szóló élményeink, érzelmeink támadnak fel a nézőtéren a szivekben. Csodálatos dolog játszódik le minden este minden előadáson: az egész színház összeforr, vadidegen emberek megismerkednek, egymás kezét szorongatják, senki sem pisszeg, ha mögötte hangosan beszélnek és mindenki érti, miért hallani a legdaliásabb jeleneteknél innen is, onnan is tompa zokogást. Óriási hőskölteménye ez a film, a mai történelem eposza és mi kicsit bámulva, kicsit büszkén gondolunk arra, hogy magunk is beletartozunk ebbe a korba. A filmet elsőrangúan fényképezték és művészi érzékkel, ötletesen állították össze, okosan adagolva bevonulást, honvédeket, városképet, ragyogó arcokat és fátyolos szemeket. Jegyezzük meg Cserépy Istvánnak, az összeállítónak a nevét. Külön ki kell emelni annak a jelenetnek brilliáns fényképezését, amikor a Főméltóságú Úr legendás fehér paripáján belovagol a két felszabaduló ősi városba. Ez nemcsak az események tetőpontja volt, hanem a filmé is: forrón csattannak össze a tenyerek, felharsan az éljen és legszivesebben megállitanánk és újra pergetnénk kétszer is, háromszor is ezt a jelenetet! — Külön dicséretet érdemel az »Észak felé« előtt mutatott »Szent István« című történelmi kultúrfilm, egyébként szintén Cserépy munkája, amely a velencei filmversenyen első díjat nyert. A legnagyobb mértékben megérdemli! Még a legjobb külföldi kultúrfilmeken sem láttuk, hogy sikerült volna ennyire a film nyelvén kifejezni a történelem eseményeit. Különösen jó az az ötlet, hogy a szent királyt magát nem látni, csak jobbkezét.

ket, ami nagyon kedves olvasva, de a vásznon bizony-bizony meglehetősen naiv. Van néhány nagyon kedves kép persze: a ló mint zálogtárgy, a nyárspolgár Bilicsi mint páncélos lovag a bálban, egészen elsőrendű a falusi cirkusz díjbirkózója meg csipogó trapézművésznője és viharos derültséget aratnak a becsípett kacsák. (Mind Gertler Viktor ötletes rendezésének jóvoltából.) *Vaszary* Piri ütődött öregasszonya még az eddigi Vaszary-féle öregasszonyoknál is jobb, Csortos erőt és ízt tud belevinni passziv szerepébe, Szombathelyi Blanka és Apáthy Imre vidéki vidám majálisok hangulatát tudják felébreszteni, csak éppen a két főszereplővel van baj. *Szörényi* Éva fakó és olyan távol van a boszorkányságtól, mint a málnavíz a francia pezsgőtől. Hámory Imrét nyilván azért választották főszereplőnek, mert gyönyörű filmhangja van, viszont az alakja inkább boldogemlékezetű Fatty szerepkörére tenné alkalmassá...

A „NAGY ÁBRÁND"

A Corso-moziban e héten fogják bemutatni a francia filmgyártás egyik új remekművét, a »*Grande Illusion*«-t, amely a magyar keresztségben a »*Nagy ábránd*« címet kapta. A nagy ábránd itt a hadifogolyszenvedésen keresztül a szabadság örökké sóvárgott illúzióját jelenti, azt a leküzdhetetlen emberi vágyat, amely a szabad beszéd, szabad lélekzetvétel, szabad járás-kelés, — *szabad élet* után liheg. Francia repülők német fogságba esnek a világháborúban és megszöknek. *Ez az egyetlen mondat az egész film.* De ha valaki el tudja képzelni, hogy ilyen szökés mit jelent, hogy emögött milyen tragikus erőfeszítés, milyen lelki vívódás és testi szenvedés, mennyi és milyen gyötrődés, fáradtság, kitartás, halálraszántság, mennyi életveszély, mennyi dermesztő és megható, lelket és testet szilánkokra tépő kockázatosság van, akkor az el tudja képzelni azt is, hogy a francia film, amely a világ filmgyártásában éppen *a lelkiek festésében és ábrázolásában* ért el hasonlíthatatlan rangot, *milyen megrázó eszközökkel és nüanszokkal vetítheti azt az egyéni és kollektiv tragédiát, amely egy ilyen fogolytáborból való szökés mélyén vérzik és parázslik.*

A meséhez, amelyet egyetlen mondatban ki tudtunk fejezni, semmiképpen sincsen hozzátenni valónk. Látjuk a német fogolytábort s benne a fogoly tiszteket, amint viselik testük és lelkük kínverejtékezésével a rabság összes szenvedéseit. A megaláztatás és a honvágy egymással ölelkező tortúráit. S csak természetes, hogy szabadulni akarnak. Folyton és újból megkísérlik a szökést és folyton és újból szigorúbb felügyelet alá, szigorúbb fogolytáborba kerülnek, míg végül is, *valósággal kazamaták sziklamélyébe ásva,* minden szabadulási reményük semmivé foszlik. De még itt is megkísérlik a lehetetlent, egy társuk, egy fogoly vezérkari kapitány segítségével, aki valóságos haditervet dolgoz ki, hogy legalább néhány társuk megszökhessen. Valamennyi fogoly bevásárolhatott a szomszéd városkában kis pléhfurulyákat: előre meghatározott időben a foglyok valamennyien furulyázni kezdenek. *A cellák százaiból, alulról, felülről, föld mélyéből, levegőből, nem tudni honnét, idegtépő vijjogással megszólal ez a furulyakoncert,* a táborparancsnokság tisztjei felfigyelnek és megérzik, hogy *a dantei koncert lázadás-, vagy legalább is tüntetésszámba megy! A furulyák szólnak, sípolnak, sikoltanak,* — alarmirozzák az őrséget, hogy kobozzák el a furulyákat. S amíg az őrség a furulya elkobzással van elfoglalva, megszökik a két kiszemelt fogoly...

A pléhfurulyáknak ez a visító lázadása olyan, mint az éhségsztrájk: tehetetlenek vele szemben az örök, mert az elkobzott furulyák helyére új furulyák kerülnek és *folyik a lázító és lázadó sikoly-koncert, amíg csak a foglyok meg nem menekülnek...*

A film hőse és szobra Eric von *Stroheim,* a világhírű német filmszínész, aki a kazamata fogolytábor parancsnokát játssza. Súlyos sebesült, akinek gerince, nyakcsigolyája ezüstből van s a fejét valóságos páholyszerű építmény tartja egyenesen a nyakán. Dermesztő ez a valószerűség, amellyel *Renoir,* a rendező, — a nagy francia festő fia egyébként — ilyen verisztikus segédeszközhöz mert nyúlni a történet szavahihetősége érdekében. Stroheim, a volt német tiszt pedig, a lángész mértéktartó ösztönével tudta összeegyeztetni a porosz militarizmus világszerte érdesnek és keménynek ismert drilljét, a német arisztokrata született előkelőségével s a tisztnek, a másik, ha ellenséges tiszttel szemben is kötelező *bajtársiasságával,* sőt *emberiességével is.*

Két világ, két glóbusz az, ahogyan ez a súlyosan sebesült német hőse a világháborúnak De Boeldieu kapitánnyal, a fogoly francia vezérkari tiszttel szemben áll: az egyik a maga csupa acél- és vaskomplexumával, — a másik hajlékonyabb, líraibb, talán emberibb — de ugyancsak tetőtől talpig katonakarakterével szemben.

A filmnek van egy jelenete, ahol a hadifogoly francia és angol tisztek színielőadást rendeznek, — éppen a görlök vannak a színpadon, csupa fiatal tiszt — amikor Duaumont francia visszafoglalásáról érkezik hír a kulisszák mögé. A görlszám abbamarad, a görltisztek lekapják parókáikat és nyilt színen eléneklik a Marseillais-t... *Felejthetetlen.*

Egy másik főmotívuma a filmnek, amikor a két megszökött fogoly a német—svájci határon egy német hadiözvegy kis házában elcsigázva és betegen menedékre talál. *Dita Parlo* játssza a német asszonyt nemesen, egyszerűen. A hálószobában kép van az ágya felett, családi kép, köztük három katonaruhás férfi, az asszony férje és két bátyja. Rájuk mutat és így sorolja el őket: *Lüttich, Verdun, Tannenberg, unsere grössten Siege... Csupa lélek, csupa érzés, csupa legművészibb lelki diagnózis ez a film, amely az utóbbi esztendők világszerte híres nagy sikere s amely biztosan meg fogja találni útját a magyar közönség szívéhez is.*

Kis pesti mozinotesz

1. Korda Sándor és Pallós István szétváltak.

Korda Sándor és Pallós István, amint ezt a Variety-ben olvassuk, tizenöt évi együttműködés után szétváltak egymástól. Pallós új vállalatot alapított úgynevezett középfilmek produkálására, Korda pedig megmaradt továbbra is a Brittisch-filmnél. Az amerikai és angol filmvilágnak ez szenzációszámba menő eseménye.

2. Jön az olimpiai filmek második része.

A berlini olimpiászról szóló film első része nagy sikert aratott Budapesten. A közeljövőben sor kerül a második rész levetítésére is, amely magyar szempontból azért is érdekes, mert ebben a részben kerül sor a magyar olimpiai bajnokokra, Kabosra, Elek Csibire, Csik Ferencre, a vízipólózókra, birkózókra, lovasainkra, úszóinkra.

3. Előzetes sikerjelentés.

A »Kis pesti mozinotesz« arról értesül, hogy a »Rozmaring« szakmai bemutatóján nagy siker volt. A »Rozmaring« Pless Ferenc tizedik filmje, Turay, Páger, Kabos és Somlay a főszereplői s a filmnek, amely Harsányi regényéből készült, Vajda László volt a művészi vezetője. Az ő neve az, amely a remélhető sikert annyira elhihetővé teszi, hogy ezt, szokásunk ellenére, mi is előzetesen óhajtjuk leszögezni.

4. »A PÁRIZSI NÁSZÚT.«

Az elmult héten volt Hollywoodban az új Gaál Franciska-film főpróbaszerű bemutatója. Arról értesülünk, hogy »A párizsi nászút«-nak, amely néma film is volt és ebben Gloria Swanson volt a főszereplő, Gaál Franciskával a hangos főszerepben, átütő sikere volt.

5. Új filmproducer.

Horváth János »Tökéletes férfi« címen fogja első önálló filmjét produkálni. Multja: a »Süt a nap« és a legutóbbi német-magyar film felvételezője volt. A »Tökéletes férfi« szövegkönyvét Aszlányi Károly irta.

A franciák nagyok, ha lelkiválságot vagy két ellentétes egyéniség összeütközését kell ábrázolniok. Mesteri kézzel állították itt is szembe egymással a mindent háttérbe szorító üzleti szellemet a kínai porcellán törékenységű női lélekkel. Harry Baur az üzletember. Tökéletesen fölépített figurája, sikereiben sötéten fénylő, mindenkit lerohanó nehéz acéltank, csalódásában pedig egyszerű és szivbemarkolóan emberi. Hibája a filmnek, hogy öt évvel ezelőtt készülhetett és azóta a francia filmgyártást már egész világ választja el az akkoritól. Erősen zavarnak az öt év előtti, tehát a félévszázadosnál ódivatúbb ruhák is...

Lázadás Marokkóban

Omnia

Harry Baur!

Varjú a toronyórán

Scala, Corso

Sajnos, bágyadt

Csathó Kálmán első regényének csak az alapépítményét ismertük fel a filmen, a mese vastraverzeit, — de már a történet bája elsikkadt valahol. Egry Mária és Simor Erzsi duója friss és kedves és nagyon hatásos Rajnay Gábor alakítása is, őszülő amorozó szerepében; karakterisztikusan alakítja a károgó varjú szerepét a kitűnő Vaszary Piroska is, de valahogy a rendezés (Rodriguez) nem tudta a jeleneteket folyamatos ízességgel és a történet mélyéből fölsugárzó kedvességgel összeilleszteni. Rózsahegyi Kálmán alakítása egy öreg inas szerepében csókolnivaló!

Leányvári boszorkány

Décsi, Kamara

Lehetne boszorkányosabb is...

Nem rossz ez a film, könyörögjük alássan, csak éppen *nem film.* Oldalról-oldalra lefotografálták *Lovik* Károly felejthetetlen Leányvári boszorkányát, a naiv diákcsínyeket, a borozgatásokat, a szalamandert és minden egyéb régi selmecbányai regényes kelléket, ami nagyon kedves olvasva, de a vásznon bizony-bizony meglehetősen naiv. Van néhány nagyon kedves kép persze: a ló mint zálogtárgy, a nyárspolgár Bilicsi mint páncélos lovag a bálban, egészen elsőrendű a falusi cirkusz díjbirkózója meg csipogó trapézművésznője és viharos derültséget aratnak a becsípett kacsák. (Mind Gertler Viktor ötletes rendezésének jóvoltából.) *Vaszary* Piri ütődött öregasszonya még az eddigi Vaszary-féle öregasszonyoknál is jobb, Csortos erőt és ízt tud belevinni passziv szerepébe, Szombathelyi Blanka és Apáthy Imre vidéki vidám majálisok hangulatát tudják felébreszteni, csak éppen a két főszereplővel van baj. *Szörényi* Éva fakó és olyan távol van a boszorkányságtól, mint a málnavíz a francia pezsgőtől. Hámory Imrét nyilván azért választották főszereplőnek, mert gyönyörű filmhangja van, viszont az alakja inkább boldogemlékezetű Fatty szerepkörére tenné alkalmassá...

A HARMONIA

eddigi nagy sikerei:

ÚJ ROKON
HÁROM SÁRKÁNY
AZ ÉN LÁNYOM NEM OLYAN
KÖLCSÖNKÉRT KASTÉLY
MAGDAT KICSAPJÁK
PÉNTEK RÉZI

és most csütörtökön jön a

ROZMARING

HARSÁNYI ZSOLT regényéből
BÉKEFFY ISTVÁN írta,
MARTONFFY EMIL rendezése,
VAJDA LÁSZLÓ művészeti vezető,
Dr. SÁNDOR JENŐ és
CSANAK BÉLA zenéje,
PLESS FERENC produkció

TURAY IDA
PÁGER ANTAL
KABOS GYULA
MÁLY GERŐ
SOMLAY, SOMOGYI,
VASZARY, PETI,
DÉNES, PETHES

Csütörtökön
RADIUS

Csütörtökön
ATRIUM

Pénteken
KAMARA

Reggeli levél

Kassa hétköznap

Kassa tündérien szép és édes. Számomra még külön valamilyen kolozsvári íze is volt a Fő ucca gyönyörű, ódon kis palotáinak, amelyek sorát nemigen csúfítja a lejebb és kijebb fekvő városrészek modern cseh építkezéseinek kék és rózsaszínű »Bauhaus«-stílusa. A nagyobb házak közé beékelve kecses finomságukban elragadó kis magánpaloták díszelegnek, csipkés ablakaikkal és erkélyeikkel s a házak első emelete alatt elhúzódó boltíves összekötő alagutak velencei hangulatot ébresztenek.

Még a levegő is más, mint Pesten, salzburgian csípős és friss és máris árad belőle a Kárpátok hószaga.

Az üzletek kirakatában kézzel írott és nyomtatott céduláK: valamennyi kiadó lakást hirdet. Huszonhatezer cseh távozott a városból s a lakásaik üresen maradtak! A »Kis-Prága« nevű városrész, Kassa Hűvösvölgye, tele van kacér kis villákkal, ezeket mind a csehek építették s ezek most mind lakatlanok és eladók. (Harminczer csehkoronáért már helyes kis háromszobás családi villát lehet kapni!)

Az uccanevek már valamennyien magyarrá változtak, egyelőre nyomtatott papírral vannak a régi névtáblák átragasztva s az üzletek címtábláiról is eltűnt minden cseh felírás. Az ucca képe mozgalmas, lüktető, de az üzletek nagyobbrészt üresek. Ennek oka, hogy részint a csehek, részint tíz nap alatt a magyarok felvásárolták az árukészleteket, különösen az üveg- és bőrüzletek árukészleteit. Utánpótlás egyelőre nincs. Csak úgy találomra bementem egy női divatüzletbe, az üzlet tulajdonosa főleg emiatt aggodalmaskodott.

— Életbevágóan fontos volna, ha Budapesttel érintkezni tudnánk! Sajnos, azt mondják, még legalább két hétig el fog tartani, amíg Budapest és Kassa között szabad lesz az utazás.

Bizonyos fontos területein a gazdaságnak azért már megindult a hétköznapi élet. Az ütőerek lecsapolt cseh-vére helyett az átömlesztett friss magyar vér buzogva nekiindult a keringésnek. Így: dolgozik már a dohánygyár, dolgozik a vasöntőde, de az állami nyomda üzembehelyezése még hetekig eltarthat. Gépeit elszállították, betűanyagát perverz bosszúvággyal kiöntötték, össze-vissza dolbálták: a linotype gépek matricáinak hekatombáin keresztül gázolunk át a szedőtermekbe, amelyekben könyvek és folyóiratok betördelt oldalai hevernek össze-vissza rugdalva a földön, a leszakított telefonkészülékek helyei mögött csonka kábelek merednek ki a lyukas falakból s az egyik tördelőasztalon, a szemétszerűen össze-vissza dobált nyomdai anyag között — óriási Greta Garbo klisé hever. A fény felé tartva megismerem a sztár fájdalmasan szépszépiles mosolyát. Garbót otthagyták Kassán a csehek...

Apropo Garbo: a mozik kizárólag magyar filmeket játszanak a bevonulás óta. A színház helyzete nem valami rózsás. A gyönyörű és külsőségekben talán a budapesti Vígszínháznál is impozánsabb barokképület büszkesége a városnak. Se regi Andornak hívják a kassai szinigazgatót, 80 tagú társulata van, köztük, természetesen csak a segédszemélyzet tagjai között, vannak szlovák és cseh színészek is. (Ezek természetesen magyarul játszanak.) A társulat tagjai egyébként részint pestiekből rekrutálódnak, jó erők is vannak közöttük. Láttam a »Nem leszek hálátlan« című zenés vígjáték péntek esti előadását, Gellért Marikával, Lakos Klárival, László Andorral és Vágó Artúrral a főszerepekben, az előadás kitűnő volt, a színpad kifogástalan. Sajnos, a nézőtér háromnegyed részben üres volt. Az első sort megtöltötték a katonatisztek és zsúfolva volt a diákkarzat, néhány páholyban is ültek, de egyébként a földszint tátongott az ürességtől.

Beszéltem taxisofőrökkel, hogy milyen volt az úgynevezett kassai élet a csehek alatt s találtam is közöttük egy veterán gépkocsist, aki már a régi magyar Kassán is sofőr volt.

— Hát kérem, jobb erről a cseh kassai életről nem is beszélni! A cseh, kérem, bele nem ült taxiba, talán még akkor sem, ha ingyen vittük volna. A fogukhoz verték a garast, elseje után sorban álltak a Zivnó Bank előtt, vitték be a fizetést a bankba. A fajtájukhoz tartozik a spórolás. Biciklin jártak még a törzstisztek is. Csak egyre adták ki a pénzt, a »pivocskára«. Még a nagy bálokon is sört hozattak, s a vendéglőben megittak 15—20 korsóval is egy este, arra nem sajnálták a pénzt.

— Mulatoztok, nem voltak?

— De. Szerették a cigányzenét, persze csehül nehéz cigánnyal mulatni. Így hát kezdték a »Hej slovaci«-val, de aztán hamar áttértek a magyar nótára. Volt köztük olyan, aki egy szót sem tudott magyarul, de a magyar nótákat mind tudta énekelni. De taxiba nem ültek, még részegen sem.

Egy öreg hordár hallgatja a beszélgetést, megtudom róla, hogy ő a híres Pista bácsi, Kassa egyik magyar nevezetessége. Lépten-nyomon kóterbe dugták a csehek, mert nem rejtette véka alá magyar meggyőződését. Legutóbb, mikor már nyilvánvaló volt, hogy Kassa visszakerül Magyarországhoz, azt a stiklit követte el az öreg, hogy batyút akasztott a Vencel szobor karjára, a nyakába meg cédulát ezzel a felírással: »Szervusz Kassa, én megyek«. Persze becitálták a rendőrségre, három napig ott tartották és aztán a kihallgató rendőrkapitány, aki már ismerte, egy dorgálással elintézte a dolgot. »Hát Pista bácsi, most elmehet, de máskor vigyázzon aztán!« Az öreg megtörölte a bajuszát és így felelt:

— Hát nagyon köszönöm az ellátást, kapitány úr. Ne féljen, hálából majd ingyen viszem ki a kuffert az állomásra, ha szaladni kell maguknak innét...

Persze rögtön újra lecsukták.

Láttam a kassai javítóintézetet, amit a csehek teljesen kifosztottak, a postaépületet, amelyet ők építettek, nem is tudom hány millió csehkorona költséggel. Innét is elvitték, amit csak lehetett, az épületben elhelyezett studiót teljesen tönkretették. Somogyváry Gyula kalauzolt bennünket a studió termeiben, amelyeknek berendezése még mindig csak ideiglenes. A drótok a fejünk fölött cikáznak keresztül-kasul a teremben, a készülékek konyhaasztalokon és székeken állanak, de már két óra hosszat eredeti kassai programja is van a studiónak. Rengeteget dolgoztak, amíg ennyire rendbe tudták hozni.

A postafőnök elmondja, hogy minden tisztviselőt és altisztet átvettek, noha nem is lett volna valamennyiükre szükség! Még Szmrekovszkaja asszonyt is átvették, aki pedig született cseh és akit most már Szmrekovszkiné nagyságos asszonynak hívnak és az urával, aki szlovák nemzetiségű, együtt szolgált a cseh postán. Szorgalmasan tanul magyarul.

— Ánágyom néhéz ámágyárom nyélvet, démár nágyom tánulom.

Persze az ujságírók körülveszik, összevissza kérdezősködnek, még kurizálnak is neki hálából, hogy »tánuljá á mágyárom nyélvet«.

Láttam a katonai kórházat is, illetve csak a puszta falait, mert nem maradt abban egy szög sem! A közönség folyton olvashatja a lapokban, hogy milyen műgonddal raboltak ki a csehek minden épületet, de az ember valahogy nem hiszi el egészen, amíg saját szemével nem látja. Hát itt most láttam kilincs nélküli ajtókat, üvegtábla nélküli ablakokat és parketta nélküli pádimentumot. Nem vicc: a csehek tényleg mindenünnét mindent elvittek, amit csak lehetett! A hadtestparancsnokság épületét például úgy kirámolták, hogy a hadtestparancsnok egy sebtében előkerített konyhaasztalon dolgozott napokig s a parancsőrtisztjének a telefonja a puszta földön volt, mert annak íróasztalképpen már csak egy szék jutott. A felsőipariskolában már megkezdődött a tanítás, szlovák osztályok vannak, mert a növendékek az általuk választott nyelven tanulnak.

Utazásunknak egyik főcélja volt, hogy a saját szemünkkel láthassuk: nincs erőszakos magyarosítás, senki sem kényszeríti például a szlovák gyerekeket, hogy hajlamuk vagy érzésük ellenére magyar tagozatú osztályba kérjék a felvételüket. Ha e sorok írója ezt csak számadatokkal, vagy akár szavahihetőségével is igazolná, akkor sem volna több hideg propagandánál, amely csak ellenpropaganda volna azzal a cseh propagandával szemben, amely lázasan híreszteli saját sajtójában és a külföldi sajtóban napok óta, hogy erőszakosan magyarosítunk. Tessék idefigyelni: a nagy magyar öröm úgy dédelgeti a szlovákokat, úgy simogatja őket, annyit kedvez nekik minden téren, ami ugyebár csak természetes is, hogy szinte azt merném mondani, hogy a szlovákoknak talán még a magyaroknál is jobb dolguk van. Irigylésreméltó dolog szlováknak lenni örök Magyarország megnagyobbodott részeiben. Mindenki keresi a kedvüket s aztán elvégre tanultunk is valamit, ha egyébből nem, abból, hogy a cseh állam hogy zúzódott pozdorjává a nemzetiségeket elnyomó politikája miatt. Nem vagyunk mi olyan nagyon ostobák.

Nagy érzés volt a pályaudvaron a visszaindulásnál olvasni a gyorsvonat vagónjainak tábláin: »Kassa—Budapest«. A Keleti pályaudvarra megérkezve egy barátommal és a feleségével találkoztam a perronon. Hirtelen azt hittem, hogy elém jöttek ki az állomásra, de aztán kiderült, hogy nem is tudták, hogy el voltam utazva. Azért jöttek ki s vártak már másfél órája a késéssel befutó vonatra, mert hallani akarták a saját fülükkel a pályaudvari mikrofon bemondását, hogy: »A kassai gyors befut az első vágányra...«

Nagy érzés, elhiszem.

Egy cseh tolvaj

Az esti fényben csodálatosan ragyog a
DURDILLY CYCLAMEN
színű ajakrúzs. Ára P 4.—

Harry Baur Budapesten
kedden és szerdán a Városi Színházban
29-én: Pagnol: Jazz, 30-án: Verneuil: Mari, ...
Jegyek 2 P-től Koncertnél, színházinál

„A világirodalom legvaskosabb kómikusa" a Nemzeti Színház szinpadán

Arisztofanészt, a harmadfélezer esztendős athéni vígjátékírót nevezik így: a tiszteletlent, a csúfondárost, a kegyetlent, a hegyesnyelvut. Akiből annyira hiányzott a tisztelet minden és mindenki iránt, hogy — *őt sem tisztelik és kíméletlenül átdolgozzák!* Nem azért mondom ezt, mintha kárhoztatnám a Nemzeti Színházat. Arisztofanész, a »Madarak«-ban éppen úgy, mint minden komédiájában, *a legvaskosabb tréfákat* engedi meg magának. Durva népiessége túltesz korunk legmerészebb pornográfján is. Azonfelül *politikus-lélek*, aki kora közállapotait csúfolja, kora nagyságaira öltögeti a nyelvét. Komédiája csupa *burkolt célzás*, gonosz szójáték, kíméletlen személyeskedés. A mai néző meg sem értené, ha csak ki nem állna a sugólyuk elé *egy tudós filológus*, hogy minden viccet külön megmagyarázzon. Ezért dolgozta át a »Madarak«-at éppen egy tudós filológus, aki egyben finom formaművész is: *Révay* József. Szerettük volna azonban, ha *csupán átdolgozza* és nem fordítja le újra. *Arany* János klaszszikus szépségű Arisztofanész-átültetését *kár volt száműzni* a színpadról a könyvtár polcára! A darabnak ez az alakja sok mindent elvetett az ó-attikai komédia jellegzetességeiből. Formát és ízt! El kell azonban ismerni, hogy finoman emelte ki Arisztofanész kíméletlen szatíráját a megromlott athéni társadalomról és közéletről. Arról a világról, amelyből menekül minden emberség, hogy csak a felhők között, a madarak világában diadalmaskodjék. (Vagy talán arról a világról, amely féktelen mohóságában már nem elégszik meg többé a föld birtokával, hanem a felhők között épít légvárakat és meg akarja dönteni az isteneket is?)

E tiszteletlen görögöt hallgatva eszünkbe jut annak az egyiptomi papnak a szava, aki egyszer a bölcs Solonhoz így szólt: »Ó, ti görögök, ti nagy gyermekek; csak játszadoztok az élet minden komolyságával...« Arisztofanész is csak *játszadozik* az élet minden komolyságával. De a játék mögött mintha *egy mély gondolkozó, egy keserű bölcs, egy kiábrándult tiszta ember komoly homloka világítana*... Az Arisztofanész-komédia rendezése kitűnő: elismerés illeti érte *Németh* Antalt és *Both* Béla játékmestert. A tarkatollú madarak szivárványos színpompája a legszebb színpadi káprázat: *Jaschik* Álmos műve! A kísérőzenét *Pongrácz* Zoltán szerezte. Nehéz dolga volt: modern zenekar hangszerszámaival kiegészíteni »a leggörögebb műfaj« hangulatát, fölidézni az ó-attikai zene csupán elképzelt hanghatásait, mikor nincsen a kezében egyetlen ősi instrumentum sem. Se »cithere«, se »barbidos«, se »magadis«, sem pedig »pectis«. *Makláry* Zoltán a szatira megdöbbentő elevenségével, az arcjáték csufondáros mozgalmasságával és a finoman éreztetett hangsúlyok művészetével eleveníti meg Arisztofanész legsajátabb mondanivalóit. *Mátány, Major, Várkonyi, Gózon, Olty* Magda, *Zádor* Gyöngyi, *Szathmáry* Margit, *Apáthy, Bazsai, Baksa-Soós, Rajczy, Balázs* és *Tapolczai* igen jók. *Bodnár, Gabányi* és *Forgács*, az olimposzi istenek pompás paródiájával, *Rubinyi* egy barbár istenség kómikus figurájával kacagtat meg bennünket.

B. I.

* **Független Színpad.** December 2-án tartja idei első bemutatóját a Zeneakadémia kamaratermében a *Független Színpad. Hont* Ferenc rendezésében három magyar drámai emléket mutatnak be.

A REGGEL SPORTJA

ARÉNA

Amikor az idei futballszezón megkezdődött, a nyitányról szóló beszámolónkban arról emlékeztünk meg, hogy egyes sporttelepeken verekedések támadtak, több játékos megsérült és kivonultak a mentők is. *Megkezdődött a futballszezón...* Most befejeződött a nagy futballszínjáték első része, az őszi bajnoki kampány. *Megint zúgott, háborgott a tribün, pofonok csattantak el, egymást verték az izgatott emberek, rendőri igazoltatások voltak.* Bizony nem egy rendőr úgy állt a vérbenforgó szemű nézők között, mint az oroszlánszelidítő a ketrecben a feldühödött fenevadak között. Szidják a játékvezetőket, egyik helyen okkal, másik helyen ok nélkül. *Villámlás és mennydörgés között ért véget a futballszezón.* Azt ajánljuk, hogy a téli szünetben futballszövetség és minden illetékes tényező foglalkozzék azzal, hogy mire kisüt az első tavaszi napsugár, megváltozzon a szellem is a futballpályákon. Ne szidják a játékvezetőket, de *a játékvezetők se adjanak okot a nézők indulatainak kirobbanására,* a játékosok pedig ne legyenek brutálisak egymással szemben.

*

A futballmérlegen legjobb teljesítményével a Ferencváros áll az élen. Végig egyenletesen jól játszott, de a csapat egy-két helyen csiszolásra szorul. *A Ferencvárosnak lesz a legnehezebb helyzete a februárban megindúló tavaszi szezónban.* Az Ujpest váltakozó teljesítményt nyujtott. Igen sok erő rejlik a lila-fehérek csapatában és ha majd *Zsengellér* újra jó formába lendül, akkor a csapatnak is jobban megy majd. Mindenesetre, ha egy mérkőzéssel többet is játszottak, ők állnak a bajnoki táblázat élén. A legnagyobb meglepetésekkel az elmult szezónban a Hungária szolgált. Rakjuk egymás mellé a meglepő eredményeket: *Hungária—Ferencváros 3:0, Budafok—Hungária 3:0, Hungária—Ujpest 6:1, Hungária—Kispest 3:3!*

*

A szezón hőse a Kispest csapata, amely a *negyedik* helyet foglalta el. Betegség és halál tizedelte meg a csapatot és ennek ellenére tartalékosan, új erőkkel felvértezve érték el sikereiket. *Nagy áldozatokat hozott a Bocskai FC is, amelynek kilenc tagja vonult be katonának.*

*

A szezónban a legszebb gólokat *Sárosi* dr., a legtöbbet *Zsengellér* lőtte. *A szezón legjobb és legkiemelkedőbb játékosának Biró Sándort, a Hungária hátvédjét tartjuk, aki immár két éve egyenletesen, kitűnően, nagy formában szerepel.* Csupa erő, csupa duzzadó tehetség ez a futballista. Új tehetségek, akik a tavaszi szezónban már erősen beleszólnak a küzdelmekbe: *Sárosi III., Gyetvai, Kolláth, Olajkár I. és a szegedi Tóth.*

*

A szezón legjobb játékvezetője: *Hertzka* Pál, aki külföldön is nagy sikereket szerzett a magyar futballsportnak. Jó teljesítményt nyujtott még beiűrendben *Ivánesics*, Mihály, *Klein* Árpád, *Majorszky* Ferenc, *Rubint* Lajos és *Tihaméry* Kálmán.

*

Szendy Károly, Budapest polgármestere, a *Budapest Sport Egyesület* huszonötéves jubiláris közgyűlésén, amelyet december 3-án, szombaton az Uj-Városháza közgyűlési termében tartanak meg, bejelenti, hogy *a főváros alkalmazottai számára a Pünkösd-fürdő melletti Dunaparton 500 személyt befogadó weekend táborral egybekötött nagy sporttelepet építtetnek.* Az építkezések tavasszal megkezdődnek. *A vízisporttelep kiszámíthatatlan lehetőségeket nyujt a főváros alkalmazottainak, akik idejöhetnek üdülni, sportolni és egészségüket ápolni.* A BSE szombati közgyűlésén *Kovácsházy* Vilmos tanácsnok mond ünnepi beszédet, majd *Leitgib* János főtitkár ismerteti az elmult 25 év történetét. A BSE-t 25 évvel ezelőtt fővárosi tisztviselők, élén *Kovácsházy* Vilmossal és *Leitgib* Jánossal alapították meg...

*

Sportegyesületeket akarnak megszüntetni és átszervezni. Ebben az ügyben fontos megbeszéléseket tart a héten *Tárczay Felicides* Román miniszteri osztályfőnök, *Prém* Loránd dr., az OTT ügyvezetője, valamint *Páskándy* János belügyminisztériumi osztálytanácsos. Arról van szó, hogy a kultuszminisztérium teljesen kezébe akarja venni a sportok irányítását és miután a sportot a Testnevelési Alapból tartják el, tudni akarják, hogy *ezeket az összegeket mire költik el.* Felfogásuk szerint a Testnevelési Alapból segélyezett egyesületeknek *csakis olyan vezetői és tagjai lehetnek, akiket arra a kultuszminisztérium testnevelési osztálya és az OTT megfelelőnek tart.* Az a **terv, hogy** a sportegyesületek fölötti felügyeleti jog *a belügyminisztériumból a kultuszminisztériumba kerül.*

P. K.

Hertzka Pál játékvezető megpofozott egy sértegető futballdrukkert

Hungária—Kispest 3:3 (1:1)

Verekedés, rendőri igazoltatás a Hungária úti pályán
Déri volt a mezőny legjobb játékosa

(A Reggel tudósítójától.) Botrányos nézőtéri jelenetekkel zárult a futballszezón a hungáriaúti sporttelepen! A Hungária multheti nagyszerű győzelme után a csapat hívei ismét nagy győzelemre számítottak. Kínosan érintette őket azonban a kispesti csapat meglepő ellenállása és amikor látták csapatuk nehéz küzdelmét a jól játszó Kispesttel szemben,

egyes magukról megfeledkezett nézők a játékvezetőt okolták az elmaradt győzelemért.

Különösen akkor játszódtak le *kínos* jelenetek a tribünön, amikor *Hertzka* Pál játékvezető tizenegyest ítélt a Kispest javára. A válogatott sértések özöne zudult a játékvezető felé és józan ítélőképességüket elvesztett egyes futballdrukkerek

még akkor is a játékvezetőt sértegették, amikor Vidor a Hungáriának ismét megszerezte a vezetést.

A nézőtéren a *Kispest és a Hungária drukkerei között egymást követték az összeszólalkozások, pofonok csattantak és sok esetben rendőri igazoltatásokra került sor.* A legkínosabb jelenetek a mérkőzés után keletkeztek. A közönség egy része a játékoskijárónál helyezkedett el és amikor *Hertzka* Pál a kijárathoz ért, egyszerre felhangzott a szitkok áradata és hiába volt a rendőri sorfal,

az egyik magáról megfeledkezett néző inzultálta Hertzka Pált.

Ott állt azonban *Boronkay* Gábor, az ismert játékvezető, aki a karjánál fogva elkapta a túlheves vérmérsékletű futballdrukkert és *a rendőrök segítségével az öltözőbe vitte, ahol igazoltatták.* A sportszerűtlen és ízléstelen jelenetek az öltözői folyosón is folytatódtak. Az egyik ismert Hungária-drukker *Hertzka* játékvezető elé állt és *feldúlt arccal szidalmazni kezdte.* A sértés most már Hertzkát is kihozta sodrából és az illetőn

tettleg vett elégtételt.

Hertzka Pál, mikor végre bejuthatott az öltözőjébe, nyugodtan mondta:

— Nem tudom, mi adott okot erre a nagy izgalomra? *A tizenegyes, amelyet a Hungária ellen ítéltem, teljesen jogos volt, ezt Cseh is elismerte.*

A Hungáriában a vezetőség egy része elégedetlen volt. Az egyesület részéről

Kisfalvi István dr.

igazgató így nyilatkozott:

— *A tizenegyes ítéletet Hertzka Pál elhamarkodta.* Déri négy emberen keresztülverekedte magát s amikor a kapu elé jutott, a fáradtságtól esett el. Ezért nem jár tizenegyes!

A Hungáriában mindamellett elégedettek a csapat szereplésével, mert jól játszott az együttes. *Szabó* a gólokról nem tehetett, a védelem is megfelelt, a fedezetsorban csak *Sebes* volt gyenge. A csatársorból hiányzott az erélyesség. A Kispest — amely hosszú idő után ismét teljes csapattal játszhatott — *megmutatta, hogy milyen nagy képességek vannak benne.* A csapatban *a legjobban Déri játszott.* Az újonnan szerződtetett Páli tehetséges.

A játék egyébként úgy indult, hogy a Hungária lelépi ellenfelét. Már a harmadik percben vezetéshez jutott a Hungária.

Müller váratlan lövését Boldizsár ügyetlenül a hálóba ejtette. 1:0.

Nyomasztó fölénybe került a Hungária, de *Kardos nem tudta gólra váltani a fölényt,* mert a kispesti játékosok nagyszerűen semlegesítették. A Kispest támadásainál a legnagyobb figyelem az *újonnan szerződtetett Páli játékát kísérte.* Ő küldte az első veszélyes lövést *Szabó* kapujára. A Hungária tovább támadott.

— *Egy gól még nem elég a győzelemhez!* — kiabálta be a tribünről a játéktérre egy nyugtalan Hungária-drukker.

— *Cseh úr mit csinál?* — hangzott el az újabb közbeszólás, amikor *Cseh* és *Kardos* a kapu előtt táncolva szalasztották el a legjobb gólhelyzetet. A félidő vége felé azután a Kispest is magára talált, egyre veszélyesebben támadott és az egyik akcióból

sikerült Dérinek hálóba vágni a labdát. 1:1.

Izgalmasan kezdődött a második félidő. A második percben *Déri négy Hungária-játékoson is keresztülverekedte magát, már a tizenhatos vonalon is túljutott, amikor Kis próbálta szerelni, de szabálytalanul.*

Déri elterült. Hertzka játékvezető pedig habozás nélkül a tizenegyes pontra mutatott.

Szabó és Dudás tiltakozott az ítélet ellen, a közönség egy része tüntetett. Hertzka azonban hajthatalan maradt.

A büntetőt Olajkár I. értékesítette. 2:1-re vezetett a Kispest.

A gól után a tribün egyik részén szavalókórus alakult, Hertzka Pál játékvezető nevét kiabálták ütemesen. *Összetűzések támadtak, pofonok csattantak és több magáról megfeledkezett nézőt rendőrök vezettek el a pályáról.* Közben a két csapat között heves harc fejlődött ki. A 9. percben *a Hungáriának sikerült kiegyenlítenie és rögtön utána megszerezte a vezetést is.*

A kiegyenlítő gólt Cseh lőtte a kifutó Boldizsár mellett, a vezető gólt pedig Vidor rúgta Boldizsár kapujába. 3:2-re vezetett a Hungária.

Úgy látszott, hogy a Hungária lesz a mérkőzés győztese, de *a Kispest nem adta fel a reményt.* A 40. percben, amikor a Hungária győzelmében biztos közönség már elindult hazafelé, a Kispest újra kiegyenlített.

Varga dr. előreadott labdája Biró lábáról lepattant és Kincses s a kapuból kifutó Szabó közül egy gondolattal előbb a kispesti szélső érte el a labdát, amelyet azután Szabó mellett az üres kapuba rúgott (3:3).

Ezután még egy-két támadást vezetett a Kispest, majd *botrányos nézőtéri jelenetek közben ért véget a mérkőzés.*

Lukács László

Salgótarján—Szolnoki MÁV 2:1 (1:0)

(A Reggel tudósítójától.) A rendkívül izgalmas mérkőzésből a többet támadó helyi csapat került ki győztesként. Zászlócsere után a salgótarjániak kezdtek, *Majoros* lefutott, lövését a kapus kiütötte, a *visszapattant labdát Kőszegi a hálóba továbbította (1:0).*

A 15. percben *Hernád lövése a sok láb között a kapuba jutott (2:0).*

Szünet után az első támadásokat a szolnokiak vezették, a 3. percben *Korom átadásából Kolláth gólt rúgott* (2:1). A salgótarjániak a gólra mintegy félórás támadással válaszoltak, valósággal kapujához szögezték a szolnoki csapatot, melynek védelme azonban jól működött. A szolnokiak csak ritkán támadtak. Az utolsó öt percben a szolnoki együttes mindent megpróbált, még a túlerélyes játéktól sem riadt vissza, kiegyenlíteni azonban nem tudott. *A mérkőzés izgatott hangulatban ért véget.*

Csalónak nevezték a játékvezetőt!

Ferencváros—Phöbus 4:4 (2:1)

Miért vesztett pontot a bajnokcsapat?

(A Reggel tudósítójától.) Előrelátható volt, hogy a bajnoki táblázat élén álló Ferencváros nem tud majd könnyen megbirkózni a bajnokságban váltakozó formát játszó Phöbus csapatával, ennek saját sporttelepén, Ujpesten, a Berlini uccában. *A keskeny és rövid volta s göröngyös talaja adja a honi pálya előnyét.* A ködös vasárnap délután meglepően *kevés* néző jelent meg. Nem voltak többen a tribünön, mint *kétezren.*

Pedig ha a ferencvárosi hívők érezték volna, hogy csapatuknak milyen nagy csatát kell folytatnia a bajnoki pontokért, akkor biztosan nagyobb tömeg vonult volna fel a kies Phöbus-pályára.

A Ferencváros váltakozó formát mutatott a mérkőzésen, akcióiba rendkívül sok hiba csúszott bele. Ennek ellenére már a mérkőzés győztesének látszott, amikor azután megfordult a helyzet s a második félidő közepén már mindenki a Phöbus győzelmét könyvelte el. A Ferencváros azonban végül is ki tudott egyenlíteni. *Miért vesztett pontot a Ferencváros?* Erre a kérdésre három pontban válaszolhatunk:

1. Tátrai, Toldi, Jakab és Lázár rendkívül rosszul játszott!

2. Ujvári Ferenc futballbíró sorozatos téves ítéleteivel a Ferencvárost sujtotta!

3. Ügyesen, szépen küzdött a Phöbus!

Részletezve a helyzetet, a Ferencváros csatárai nem tudták maguknál tartani a labdát és ez elsősorban *a két összekötő hibája.* Toldi mentsége, hogy sérülése óta most játszott először. Így is néhány értékes leadása volt. *Bosszantó hibákat követett el Jakab,* aki ez alkalommal a mezőnyben is *ellenfélhez* juttatta a labdát, a kapu előtt pedig olyan hibákat követett el, hogy a ferencvárosi nézősereg — *hajaszála az égnek meredt.*

A mérkőzés után rendőrök mentették meg Ujvári Ferenc játékvezetőt a közönség dühe elől.

A Phöbus hívei azért tomboltak, mert *tizenegyest* ítélt ellenük, de a legnagyobb izgalom a Ferencváros híveit fogta el, akik *a szitkok egész áradatát zúdították a játékvezetőre.* Többen *csalónak* nevezték és

elsősorban őt okozták, hogy a Ferencváros pontot vesztett.

Ujvári Ferenc tényleg sokat hibázott ezen a mérkőzésen. *Sarokrúgást ítélt a Ferencváros ellen akkor, amikor arra nem volt ok és ebből az akcióból gólt ítélt, holott a labda nem jutott túl a gólvonalon.*

A Ferencváros játékosainak fegyelmezettségén múlott csupán, hogy a jogosulatlan gól után nem tört ki nagyobb botrány.

Ujvári igen sokszor tévesen ítélte meg a szabálytalanságokat és nem egy ferencvárosi akciót, amely góllal kecsegtetett, megállított. Nem fegyelmezte meg kellően Titkos II.-t és Turai II.-t sem.

Amíg a Phöbus többi játékosai fairen és megengedhető módon küzdöttek, addig a Hungária Titkosának és Turaijának testvére igen sportszerűtlenséget követett el.

Súlyos elbírálás alá esik Ujvárinak ez a ténykedése is: Az utolsó percekben a Ferencváros nagy erővel ostromolja a Phöbus kapuját a győzelmet jelentő gólért.

A 16-os vonalnál akkor Toldi ügyesen leadta a labdát Sárosi dr.-nak, aki fedezetlenül állt gólhelyzetben a kapu előtt. Alig ért a labda Sárosihoz, megszólalt a játékvezető sípja, amely az előnyszabály alkalmazása nélkül megállította a játékot azon a címen, hogy Toldit megrúgták.

Sárosi tehát nem rúghatta a labdát a kapuba... viszont Ujvári úr a tizenhatos vonalról ítélt meg szabadrúgást a Phöbus ellen. A mérkőzés külön érdekessége volt, hogy Korányi, az egykori Ferencváros-játékos most játszott először volt csapata ellen a Phöbus színeiben. *Egyik oszlopa volt a Phöbusnak!*

A Phöbus szerzi meg a vezetést

Változatos játékkal kezdődött meg a mérkőzés és eleinte inkább a Phöbus támadott, de Turai mellé fejelte a labdát. *Később Sárosi* hibázott el egy helyzetet.

Kitűnt, hogy Turai II. állandóan beletalpal ellenfeleibe.

Emiatt a tribünről kórusban szidták. A 17. percben vezetéshez jutott a Phöbus. Pósa taccsdobásnál Gombkötőhöz adta a labdát, aki középre irányított,

Solti a magasba fejelt, Tihanyi kifutott, birtokába vehette volna a labdát, de az ideges Tátrai elfejelte Békihez, aki újból a kapura lőtt és ezt Turai II. befejelte.

Most ferencvárosi ostrom következett, de igen veszélyesek voltak az ellentámadások is. A 32. percben Toldi átadta a labdát Sárosinak, aki művészi módon szerezte meg a kiegyenlítő gólt:

a kifutó Tihanyi és Megyeri fölött átemelte a labdát a kapuba (1:1).

Az ilyen gól megszerzéséhez valóban Sárosi művészetére volt szükség.

A 36. percben megint Sárositól indult ki az akció, a kifutó kapus elől Gyetvalhoz fejelte a labdát és a magyar futballsport »új, modern tankja« bezúdította a labdát a hálóba (2:1).

Pár perc mulva *Titkos II. sportszerűtlenül megrúgta Jakabot.* Polgár hátraadása okozott nagy izgalmat. A játék első része azzal végződött, hogy

Solti bombalövését a kapulécc tartóztatta fel.

A második félidőben *Sárosi III.* bombája után felnyomult a Phöbus. Pósa kézzel ütötte el a labdát. A húszméteres szabadrúgást Béki lőtte,

a labda lepattant a sorfalról, Solti kiugrott és nyugodtan kiegyenlíthetett. 2:2.

Ujvári játékvezető sorozatos tévedései következtek most és emiatt erősen háborgott a tribünök népe. *Ujvári a tüntetéstől még jobban megzavarodott és a 13. percben követte el legnagyobb hibáját, amely erősen befolyásolta a számszerű eredményt is.*

Tátrai szerelése után kornert ítélt és a Tóth által középre irányított labda ide-oda pattogott a kapu előtt. Tátrai melléről Szikár elé pattant, akinek lövése a kapufának csapódott, majd a labda Tihanyi kezébe került. Senki sem remélt gólt, Ujvári azonban gólt ítélt.

A Ferencváros rövid ideig reklamált, azután folytatták a játékot és mindjárt Biró beadása tisztán, fedezetlenül találta Sárosi doktort, *de ő csak gyengén irányította a labdát.*

4:2-re vezet a Phöbus...

A 19. percben Polgár leszerelte Tóthot, akinek a lövése kapu mellé került. A játékvezető tévesen kornert ítélt és ebből a kornerből Béki, akit teljesen fedezetlenül hagytak, megszerezhette a negyedik gólt.

A 19. percben tehát a Phöbus 4:2-re vezetett.

A kapu előtti kavarodásnál Solti megsérült, úgy, hogy öt percre kiállt, majd amikor visszajött, már nem volt teljes értékű harcos. Jakab a kapu torkában sem tudott gólt szerezni. Végre a 24. percben Korányi csak úgy tudta feltartóztatni a ferencvárosi ostromot, hogy kézzel ütötte vissza a labdát.

A megítélt tizenegyest Sárosi juttatta rendeltetési helyére.

A 24. percben 4:3-ra alakult a helyzet. Alighogy újra kezdték a játékot, Sárosi dr. kiegyenlíthetett volna, de ahelyett, hogy a kapura tört volna, leadta a labdát Gyetvainak és így kárbaveszett a helyzet.

A 36. percben kiegyenlített a Ferencváros: Biró beadását Sárosi kapura lőtte, Csikós kiütötte a labdát, amelyet aztán Toldi góllá értékesített. 4:4.

A Ferencváros kiegyenlített. A hátralevő kilenc percben nagyrészt ferencvárosi ostrom volt és hogy a bajnokcsapat nem tudta megszerezni a győzelmet jelentő gólt, abban bizony Ujvári játékvezető erősen ludas volt. Meccs után a közönség — amint azt már említettük — parázs tüntetést rendezett a játékvezető ellen.

Mit mond a megvádolt futballbíró?

A meccs után felkerestük öltözőjében *Ujvári* Ferencet, aki a hozzáintézett kérdésekre a következő választ adta:

— *Nem érdemes bíráskodni... Az ember igyekszik a legjobb tudása szerint feladatát teljesíteni s utána csalónak nevezik és mindennek leszidják.* Jól láttam, hogy a labda — a vitás gólra mondja — *bent volt* a hálóban és csak azután kaparintotta meg Tihanyi. *Ha nem adtam volna gólt, akkor tizenegyest kellett volna ítélnem, mert a labdát tulajdonképpen Tátrai ütötte be kézzel (??).* A tizenegyest azért ítéltem meg, mert Korányi kézzel ütötte el a labdát. Ami pedig az utolsó percekben történt, arra vonatkozóan azt mondhatom, hogy *Toldit súlyosan faultolták. Tehát meg kellett állítanom a játékot, arról nem tehetek, hogy közben a labda Sárosihoz került.*

Vitéz Kemenessy Sándortól,

a Ferencváros futballigazgatójától kértünk ezután nyilatkozatot. Így kezdte:

— *A játékvezető ténykedése befolyásolta a mérkőzés eredményét.*

Ekkor érkezett oda

Battlay Imre,

a Ferencváros ügyvezető elnöke, aki még hozzátette:

— *Erősen befolyásolta...*

Beszéltünk

Barna Sándorral,

a Phöbus elnökével, aki *A Reggel* számára röviden így foglalta össze kritikáját:

— *Szép mérkőzés volt. Örülök, hogy csapatunk taktikája bevált. Megjegyzem, ha az erősiramú mérkőzésen Solti nem sérül meg, akkor megnyerjük a meccset.*

A nyilatkozatokhoz hozzátesszük azt az értesülésünket, hogy a Ferencváros többé *nem fogadja el Ujvári Ferencet mérkőzéseinek vezetésére.* Két évig vétón volt és most *újból vétóra teszik.*

Pataky Károly

Játékvezetők osztályzata:

Hertzka (Hungária—Kispest 3:3)	**1/2**
Ujvári (Ferencváros—Phöbus 4:4)	**4**
Borenkay (Ujpest—Nemzeti 4:0)	**2**
Rubint (Budafok—Zugló 3:1)	**2**
Szigeti (Bocskai—Elektromos 1:1)	**2**
Molnár (Szeged—Taxi 2:2)	**3**
Himler (SSE—Szolnok 2:1)	**2/3**

Szeged—Taxi 2:2 (2:0)

(A Reggel tudósítójától.) Hideg, ködös időben, kevés drukker gyült össze a latorcauccai sporttelepen, hogy végignézze a *Szeged—Taxi* mérkőzést. *Akik kijöttek, nem bánták meg.*

Végig izgalmas mérkőzésben volt részük.

Az első félidőben a Szeged, a második félidőben a Taxi játékát élvezhették.

A mérkőzés a Taxi támadásával indul, de a vezetést mégis a Szeged szerzi meg az 5. percben. Bognár kornert rúg, Izsó kifut a kapuból, úgy, hogy *Szilasi az üres kapuba helyezi a labdát. 1:0.* A Taxi feljön, egymás után indítja a támadásokat, *Kiszely* óriási bombákat küld a kapura, de Tóth ma remek. A 25. percben lövi Szeged a második gólt. *A Taxi kapuja ismét üres, így Harangozó könnyen helyezi a labdát hálóba. 2:0.* A Taxi ideges lesz, kapkodnak a játékosok, úgyhogy komolyabb helyzetet nem tudnak teremteni.

A második félidőben *Takács II.* helyet cserél *Serfőzővel.* Ez mingyárt meg is látszik a csapaton, feljavul, de gólt csak a 27. percben ér el. *Serfőző, Takács II.* összjáték után az utóbbi kapásból a hálóba bombáz, 2:1. A Taxi óriási iramban folytatja a támadásokat és a 33. percben sikerül is egyenlítenie. *Váradi* elfut, *a zászlónál élesen bead, a labda Tóth mellett a sarokba hull.*

A befutó Darázs már csak beljebb segítheti. 2:2.

Az iram nem lanyhul, de további gólokat nem tudnak elérni. Az eredmény igazságos, bár a Taxinak balszerencséje volt.

A BAJNOKSÁG ÁLLÁSA:

1.	Ujpest	13	10	1	2	51:15	21
2.*	Ferencváros	12	10	1	1	48:21	21
3.	Hungária	13	9	3	1	34:19	21
4.	Kispest	12	6	3	3	28:22	15
5.**	Nemzeti	12	4	5	3	27:21	13
6.	Phöbus	13	4	5	4	25:26	13
7.	Szolnok	12	6	1	5	22:23	13
8.	Budafok	13	5	3	5	17:20	13
9.	Szeged	13	3	6	4	21:20	12
10.	Szürketaxi	13	4	3	6	39:34	11
11.	Elektromos	13	3	3	7	20:29	9
12.	Bocskai	13	2	3	8	20:32	7
13.	Zugló	13	1	3	9	16:42	5
14.	SSE	13	2	—	11	17:51	4

* *A Ferencváros egy mérkőzéssel kevesebbet játszott!*

** *A Nemzeti—Zugló félbeszakadt mérkőzést 1:1 arányban számítottuk.*

HYPEROL
szájvíztabletta ideális
száj- és torokfertőtlenítő!

0:0 állásnál 11-est hagyott ki a Nemzeti

Ujpest—Nemzeti 4:0 (0:0)

(A Reggel tudósítójától.) Sűrű, nehéz köd nehezedik a Hungária úti pályára az Ujpest—Nemzeti mérkőzés előtt. *Már azzal is számolni kell, hogy a mérkőzést nem lehet megtartani,* amikor lassan, de biztosan felenged a köd és megkezdődik a mérkőzés. Az Ujpest furcsa összetételű — *az amatőr Ungvári, Vincze, Hidasi, Zsengellér, Kállai* — csatársora kelt feltűnést. A Nemzetiben *Kisalagi* a középcsatár, *Bihámi* a balösszekötő.

A Nemzeti kezdi a játékot, de az *Ujpest azonnal átveszi az irányitást. Vincze—Hidasi—Zsengellér* pontos támadás után *Zsengellér lövését a kapufa tartóztatja fel.* A Nemzeti csak a 12-ik percben jut először a lila-fehér kapuhoz, de akkor igen veszélyesen. Alig marad el a gól. Változatos lesz a játék. *Pálya fülly után lövi a hálóba a labdát. Zsengellér kapufáról lepattanó labdáját Ungvári lövi újra, de a földön fekvő Angyal felnyújtva, ki tudja ütni.* Nagy helyzet volt!

Szalay durván megrúgja Vinczét

és az ujpesti játékost *5 percig ápolják a pálya szélén. Fekete* »luftot« rúg és így *Palágyi* egérutat nyer. *Már biztos ak látszik a gól, de a szélső elhamarkodva, mellé küldi a labdát.*

A *második félidő* 3-ik percében **Fekete** kézzel érinti a labdát a 16-os vonalon belül, amiért a bíró 11-est ítél.

Balogh azonban kapufának lövi a büntetőrúgást.

Ezután az Ujpest újult erővel folytatta a játékot és a 13-ik percben

Kállai beadását Hidasi elfogja s a kifutó kapus fölött a hálóba emeli. 1:0.

Néhány perccel később *Ungvári elfut és futtából belövi a második ujpesti gólt. 2:0.* Közben Szalaytól rúgást kap és *néhány percig ápolni kell.* Az Ujpestnek most jól megy a játék. A 24-ik percben

Kállai begurítja a labdát és a befutó Zsengellér a hálóba sodorja. 3:0.

Pálya megsérül és négy percig ápolják. Alig hogy visszatér, *egy lépésről Sziklaiba lövi a labdát. Pálya véletlenül hasbarúgja Sziklait,* aki azonban hamarosan talpraáll. *Kisalagi nagy lövését Sziklai bravurral védi. A 42-ik percben Hidasi kiugrik és a tétovázó védelem hibájából beállítja a végeredményt.* Ezzel 4:0-ra győzött Ujpest.

ELEKTROMOS—BOCSKAI 1:1 (0:0)

Debrecen, november 27.

(A Reggel tudósítójának telefonjelentése.) Az Elektromos az első félidőben határozottan jobb volt ellenfelénél. A 23. és 25. percben két olyan helyzete is volt a csatársornak, amelyből *gól kellett volna lőni.* A Bocskai részéről *Markos vezetett veszélyes támadásokat,* de az Elektromos védelem mindig idejében lépett közbe. Szünet után az 5. percben *G. Tóth megszerezte a vezetést az Elektromosnak. 1:0.* Két perc mulva Markos lefutott, Pálinkás szabálytalanul akadályozta, mire Szigeti játékvezető szabadrugást ítélt, ebből *Orosz a hálóba fejelte a labdát. 1:1.* Ezután a mérkőzés végéig *nyilt küzdelem* folyt a két csapat között.

Sima győzelmek az NBB-ben

Lampart—Pécsi DVFC 4:0 (2:0). *Erzsébet u. 1200 néző.* A gólokat *Hidegkúti, Vértes,* illetve *Bihari* (2) lőtte.

SFAC—UTE 2:1 (1:0). *Sopron. 1500 néző. Schwenk* és *Salamon,* illetve *Nagy* lőtte a gólokat.

Váci Reménység—Váci SE 4:1 (3:0). *Vác.* A V Reménység könnyen győzött *Vértes, Nagy, Illik* és *Virág* góljával, a VSE egyetlen gólját *Drobni* öngólból érte el.

SBTC—FTC 2:0 (1:0). *Salgótarján. 400 néző.* A gólokat *Laczkó* és *Jenőfi* rúgta.

MÁVAG—Csepeli MOVE 4:2 (1:2). *Kőbányai út.* A gólokat *Závodi, Opata, Borsos* és *Kéri,* illetve *Papp* és *Diener* rúgta. A bíró *Kuchtát,* a csepeliek játékosát, durvaságért kiállította.

Tokodi USC—Pénzügy 2:0 (0:0). *Pasaréti út.* A gólokat *Gerendási* és *Hevesi* lőtte. *Gerendásit* a bíró a mérkőzés vége előtt kiállította.

WMFC—Szentlőrinc 4:0 (2:0). *Csepel.* A gólokat *Szuhai, Csurgó, Serényi* és *Lukács* lőtte.

Törekvés—Pereces TK 9:1 (5:0). *Bihari út.* A gólokat *Dóri* (3), *Palatinus* (2), *Tóth II* (2), *Király* és *Rojáks,* illetve *Sidrik* lőtte.

Diósgyőri MÁVAG SE—Mezőtúri AFC 3:1 (1:0). *Diósgyőr.* A szerencsésebb csapat győzött.

Debreceni VSC—Szegedi AK 2:2 (2:1). *Szeged. Mind a négy gólt a SzAK játékosai rúgták.* A hatodik percben *Barta* (1:0), a 13. percben *Polyák II* (2:0) vétett öngólt. A 40. percben *Albert* kapásból szépített az eredményen (2:1). A 21. percben *Rózsa szabadrúgása érintés nélkül jutott a hálóba* (2:2). A 43. percben a bíró *Polyák II*-t (SzAK) és *Biharit* (DVSC) kiállította.

Haladás—Vasas 1:0 (1:0). *Szombathely.* **A 30. percben** *Szabó beadásából Gazdag rúgta a gólt.*

Tatabánya—BSzKRt 2:2 (0:0).

Rákoskeresztur—Postás 5:2 (0:1).

Alba Regia—Egyetértés 8:1 (4:1).

Téli túratervek. *A Ferencváros dél felé orientálódik, belgrádi és zágrábi mérkőzései már le vannak kötve. Lehet, hogy Egyptomba is el mennek a zöld-fehérek. A Hungária délamerikai túrája — mint Kisfalvi István dr. közölte velünk — kútba esett. Kispest török, görög és francia túra ügyében tárgyal. A többi csapat Ujpesttel az élén, valószínűen — pihen.*

Az UTE úszói győztek, a vízipólócsapat vereséget szenvedett Brüsszelben. A 100 méteres gyorsúszásban *Zólyomi* 1 p 00.4 mp-re, a 100 méteres mellúszásban *Angyal* 1 p 12.4 mp-re győzött. A 400 méteres versenyben *Gróf* volt az első 4 p 59.2 mp idővel. A brüsszeli közönség nagy érdeklődése mellett tartották meg a vízipólómérkőzést, amelyen az *AZC* 3:2 arányban verte az UTE bajnokcsapatát. *Meglepetés!*

Győrött elsőosztályú futballbajnoki mérkőzésen *a Soproni VSE* **3.0 (3:0)** arányban győzött a *Dunántúli AC* ellen. A másik mérkőzésen az *ETO II.* 3:1 (3:1) arányban győzött a *Győri AC* ellen.

Dietz Károly összeállította a franciák, németek, skótok, hollandok elleni magyar futballexpedíciót

(A Reggel tudósítójától.) A magyar válogatott csapat csütörtökön reggel *Dietz* Károly dr., *Minder* Frigyes és *Gyurkovich* Sándor dr. vezetésével külföldi túrára utazik. Az első meccs december 44-én *Párizsban* lesz a városi válogatott ellen.

December 7-én *Glasgowban* tartják meg *Magyarország és Skócia* válogatott csapatainak mérkőzését. (Ezt a meccset a magyar rádió is közvetíti.) Utána, december 14-én Hamburgban bonyolítják le Budapest és Hamburg csapatainak küzdelmét. A futballexpedícióba *Dietz* Károly dr. vasárnap este 18 játékost jelölt ki. Ezek a következők: *Szabó, Sziklai, Korányi, Biró, Polgár, Szalai, Lázár, Turai, Sárosi III, Dudás, Balogh, Bognár, Csch, Sárosi I, Zsengellér, Toldi, Titkos, Gyetvai.*

Miután csak 16 játékost visznek el a túrára, ebből a keretből valószínűen két játékost törölnek. Valószínű, hogy *Lázár,* aki vizsgázik és *Balogh* marad itthon. Összeállította a futballkapitány a B csapat keretét is.

A valószínű csapat ez: *Boldizsár — Olajkár, Szojka — Baróti, Sós, Szalai — Kincses, Pálya, Kolláth, Kiszely, Tóth.* Tartalék: *Vidor.* Ha Kolláth nem mehet, Nemes szerepel helyette. Ez a csapat két mérkőzésen szerepel Hollandiában, egy-egy meccsen Luxemburgban és Németországban.

Budafok—Zugló 3:1 (2:1)

A Zugló kezdett és a 7. percben gólt ért el. Király miatt szabadrúgás volt a 16-os közelében.

Fekecs III. állt neki a labdának, akinek jól irányított lapos lövése a kapu balsarkába vágódott (0:1). Ezután *a Budafok mindjobban felnyomult.* A 19. percben *Csizmadia* kiöklözte *Kovács I.* lövését, a labda *Hortobágyi elé pattant, aki védhetetlenül a hálóba vágta (1:1).*

A 34. percben *Szebehelyi előreadott labdáját Fézler a hálóba fejelte (2:1).* A gól után a zuglói csapat nagy igyekezettel támadott, de *Princ* fejesét *Szebehelyi* a kapuvonalról fejelte ki.

Szünet után váltakozó támadásokkal indult a játék, majd mindinkább budafoki fölény domborodott ki. Felforgatták a zuglói csapatot, de a játék így sem ment jobban. Sorozatos budafoki ostrom következett ezután. A 40. percben sarokrugás volt a Zugló ellen. *Kovács III. jól ívelt labdáját Kovács I. a hálóba fejelte (3:1).* A 43. percben **a játékvezető** *a túl erélyesen játszó Királyt kiállította.*

Vasárnap délelőtt a Városi Színházban rendezik Olaszország és Magyarország válogatott tornászainak mérkőzését.

Fóti handicap: I. Etelka, II. Bakafántos, III. Csapláros Feisert 900 pengőre büntették

Részletes eredmények:

I. Nyeretlen kétévesek versenye 700 P. 1200 m. 1. **Sári bíró** (2) Zwillinger. 2. **Volga** (4) Kovács II. Im.: Tilly II. (mint 2-ik diszkvalifikálva, galopp a célon át), Rézi, Bajnoknő. Könnyen. Tot.: 10:22, 11, 13. Befutó: Sári bíró—Volga 10:158.

II. Háromévesek versenye. 800 P. 2000 m. 1. **Móric S.** (1½) Zwillinger és **Mangan** (p) Sternitz holtversenyben. Im.: Rozál, Lucifer. Holtv. Tot.: 10:11—10. Befutó: Móric S.—Mangan 10:29, Mangan—Móric S. 10:21.

III. Amatőrverseny. 600 P 2000 m. 1. **Csókos** (4) Gedeon, 2. **Nestor** (2) Klein, 3. **Chalimar** (6) Dadányi Im: Zsazsa, Dajka, Orao, Danilo. Könnyen. Tot.: 10:75, 17, 20, 33. Befutó: Csókos—Nestor 10:275.

IV. Fóti handicap. 1000 P. 3000 m 1. **Etelka** (1¼) Kovács II. 2. **Bakafántos** (4) Raymer, 3. **Csapláros** (2½) Marschall. Im.: Mámor (4-ik), Minor, Törzsfőnök, Margit S., Edömér, Csákány, Doreen, London, Muscicapa, Tilly Erős küzd. Tot.: 10:24, 16, 16, 19. Befutó: Etelka—Bakafántos 10:47, Etelka—Csapláros 10:60. Idő: 99.5.

V. Ottlégy díj 900 P. 2200 m 1. **Uranos** (2½) Feiser, 2. **Csákó** (4/10) Wiesner. Im.: Kelevéz, Ulica (távolozva). Könnyen. Tot.: 10:39. Befutó: Uranos—Csákó 10:72. **Uranos** legutóbb 38.7, 37.2, most pedig 28.3-at ügetett, hajtója, Feiser ellen a közönség élesen tüntetett. Feisert 900 pengőre büntették lova formaváltozása miatt.

VI. Mechanikus handicap. 600 P. 2100 m. 1. **Borka** (8/10) Kallinka, 2. **Imréd II.** (3) Benkő, 3. **Sabazia** (1¾) Feiser. Im.: Lilly, Perun, Napsugár, Utalvány, Zarándok, Búzavirág C., Hyperol. Könnyen. Tot.: 10:18, 12, 11, 11. Befutó: Borka—Imréd II. 10:34, Borka—Sabazia 10:37.

VII. Ipolysági díj. 700 P. 2200 m. 1. **Divat** (2) Wiesner, 2 **Várta** (5) Zwillinger, 3. **Rubintom** (8) Jónás. Im.: Szépi, Gyémánt, Matador, Léva S., Wilt Mária, Grlica, Jónás. Biztosan. Tot.: 10:32, 15, 20, 24. Befutó: Divat—Várta 10:72, Divat—Rubintom 10:182. Gyémánt hajtója, Soldos, Matador hajtója, Baik ellen óvást emelt. Az óvást elvetették.

VIII. Handicap. 600 P. 2100 m. 1. **Capua** (10) Maszár I., 2 **Czafrang** (1½) Feiser. 3. **Utóda** (12) Kovács J. Im.: Leó, Princessin, Azdaja, Siheder, Gulliver, Főúr, Mády leánya, Sophie, Zivatar, Orgona, Toti, Ják, Liselotte. Küzdelem. Tot.: 10:479, 56, 15, 41. Befutó: Capua—Czafrang 10:1625, Capua—Utóda 10:3626.

IX. Handicap. 600 P. 2100 m. 1. **Bűtelejtő** (3) Steinitz, 2. **Paprika** (9) Vorst. Im.: Hableány, Csicsóné, Alpár G., Pungyur. Könnyen. Tot.: 10:47, 30, 15. Befutó: Bűtelejtő—Paprika 10:258.

X. Tokaji díj. 500 P. 2000 m. 1. **Ali** (2) Istók, 2. **Trézsi** (2½) Nerhaft, 3. **Csárda** (8) Wiesner. Im.: Bella S., Durcás,, Légyott I., Csalárd. Itt vagyok II. (mint 2-ik diszkvalifikálva, galopp a célban), Edina, Zászlós, Rába, Muskátli Biztosan. Tot.: 10:23, 14, 20, 34. Befutó: Ali—Trézsi 10:54, Ali—Csárda 10:258.

Horthy Miklós-díj

Az ügetőversenyegylet most beiktatott nagydíja (6000 P.) vasárnap, **december 4-én kerül először** lefutásra. Az ügetőversenypályán az Ügető Derby mellett ez lesz a **legnagyobb klasszikus verseny.** Az Egyesület a **Felvidék visszacsatolása alkalmából** kreálta a nagy versenyt és azt a Főméltóságú Kormányzó úrról, **Horthy Miklós díjnak** nevezte el. A versenyt minden évben december első hetében futják, vagy Miklós napján, december 6-án, ha vasárnapra esik, vagy Miklós napja előtti vasárnapon. Az új díj nemcsak kiemelkedő sportesménye a téli ügetőévadnak, de **Rakovszky Iván** miniszteri biztos széles reformtervének is első nagyobb állomása.

GYÖNGY LAJOS
fogadási irodája VI., Andrássy út 45. szám Telefon: 126-335, 114-172.
Fiókirodák: II., Margit körút 5/b. Tel. 161-255 Debrecen, Ferenc József út 11 Tel. 10-10. Győr, Gr. Tisza István tér 7. szám Siófok, Fürdőtelep, „Souvenir"-bolt

A REGGEL
MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN
Felelős szerkesztő: **LÁZÁR MIKLÓS**
Szerkesztő: **EGYED ZOLTÁN**
Felelős kiadó: **SZEPESI JENŐ** igazgató
Kiadótulajdonos:
LÁZÁR MIKLÓS, A REGGEL LAPKIADÓ RT.
SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS UTAZÁSI IRODA:
VI., ANDRÁSSY ÚT 48 (MUSSOLINI TÉR)
TELEFON: 129—554 ÉS 129—555
ELŐFIZETÉS FÉLÉVRE: P 2.50
VASÁRNAP DÉLUTÁN 3 ÓRÁTÓL NYOMDAI SZERKESZTŐSÉG: VII., MIKSA UCCA 4.
TELEFON: 146—296, 140—708
INTERURBÁN 842—978, SPORT SZERK 133—365
KÉZIRATOKAT NEM ADUNK VISSZA

Meghívjuk A Reggel Utazási Irodájának karácsonyi egyéni- és társasutazásaira!

KARÁCSONYI KÜLÖNVONATUNK december 25-én indul 9- és 15-napos utazásokra!
Abbáziába P 99-től. **Végig Olaszországon** P 181-től. **San Remóba** P 151-től. **Santa Caterinába** P 181-től.

KARÁCSONY MÁTRAFÜREDEN! December 24-től 26-ig. **Fűtött luxusautocarral, mindennel együtt P 29.—**

Itália szépsége és kultúrája!
2 nap Velence
2 nap Firenze
1 nap Nápoly
2 nap Capri
3 nap Róma
P 239
UGYANEZ 2 napos taorminai tartózkodással: P 275.

Jugoszláv és olasz tengerpart!
10 nap
Ragusában (vasúttal és hajóval) v. Spalatóban P 199
Abbáziában P. 179
Sta. Margheritában P 197
Nervibe P
San Remóban P 229

Nászút!
2 nap Velence
3 nap Firenze
5 nap Róma
P 199

Fehér karácsony!
10 nap
Bohinska Bistrican P 139
Kranjska Gorán P 179
Bledben P 199
Orseolban P 210
San Martino di Castr. P 229
Cortina d'Ampezzoban P 249

Utazásaink tetszés szerint módosíthatók és meghosszabbíthatók! — Vidéki olvasóinknak postán intézünk el mindent a legelőkelőbben!

Prospektusok, felvilágosítás, díjtalan szobafoglalás, jelentkezés kizárólag: **A REGGEL UTAZÁSI IRODÁJÁNÁL** Budapest, VI., Mussolini tér 1. szám. Tel. 129-554 és 129-555. Hiv. órák d. e. ½9—½3-ig

Az Athenaeum irodalmi és nyomdai részvénytársulat nyomása. Felelős nyomdavezető: Kárpáti Antal.

A.M.N. MÚZEUM HÍRLAPOSZTÁLYA